

TURAN HAREKETİ PARTİSİ
TÜZÜĞÜ

TURAN HAREKETİ PARTİSİ

TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

GENEL ESASLAR

PARTİNİN ADI VE AMBLEMİ:

MADDE 1-

Partinin adı **TURAN HAREKETİ PARTİSİ**'dir. Kısa yazılışı **TURAN**'dır. Amblemi (Aşağıda görülen) Turkuaz zemin üzerinde, siyah renkte, her kanadında yedi tüy olmak üzere, kanatları yukarıya doğru açık, çift başlı kartal figürü, yedi tüylü kuyruğu ve kartalın başında yedi oklu yayı ve soldan sağa etrafında yazılan TURAN HAREKETİ PARTİSİ yazısıdır.

Yedi okun ortasında bulunan ok **TÖRE (TÖRECİLİK)**, diğer oklar **CUMHURİYETÇİLİĞİ, LAİKLİĞİ, İNKİLAÇÇILIĞI, HALKÇILIĞI, MİLLİYETÇİLİĞİ ve DEVLETÇİLİĞİ** temsil eder.

Parti rozetlerimiz ve kısa adının kullanıldığı yerlerde ise, yine aşağıda görüldüğü gibi yay ve kartalın başı arasına büyük harflerle yazılan **TURAN** yazısıdır.

PARTİ AMBLEMİMİZ

PARTİMİZİN KISA ADIYLA KULLANILDIĞI AMBLEMİMİZ

PARTİNİN MERKEZİ:

MADDE 2-

Partinin **Genel Merkezi Ankara**'dadır.

Aşağı Öveçler 1314 Cad. 10/17 Çankaya/Ankara adresinde faaliyet göstermektedir.

PARTİNİN TANIMI:

MADDE 3-

Parti, Türk Milleti'nin tarih sahnesine çıkışından itibaren varlığının sebebi ve **"TÜRK DÜŞÜNCESİ"**nin de adı olan **"TÜRKÇÜLÜK"** hareketi ile Türk Milleti'ne seslenerek, onun milli değerlerini tanıtmak, ortaya çıkarıp koymak, **"Türklüğün Değer Yargıları"**nı yaşam biçimi haline getirmek, bu suretle Türklüğün yüceliğini, kültür zenginliğini açığa çıkarmak ve Türklüğün Ebedi Önderi **"GAZİ MUSTAFA KEMAL ATATÜRK"**ün düşünce ve ilkelerinin ışığı altında **"BÜYÜK TÜRK MİLLETİ"**nin tam bağımsızlığını, bütünlüğünü ve bekasını yeniden sağlamak amacı ile kurulmuş bir siyasi partidir.

PARTİNİN AMACI VE DAYANAĞI:

MADDE 4-

Büyük Türk Milleti, özünden aldığı gücü bir inanç haline dönüştürerek, çağdaş uygarlık düzeyine erişip, aşmayı ve dünya milletleri içinde onurlu ve erdemli yerini almayı, Evren'e buyruk olmayı başarmayı amaç olarak benimsemiştir.

Bu amaca ulaşabilmek için, Türk Töresi'nin ve büyük Türkçü devlet adamı **Atatürk**'ün belirlediği ilkelerin ışığı altında;

- Müspet (pozitif) ilmi yol gösterici kabul edip,
- Türk düşünce ve kültüründen ayrılmadan,
- Çağdaş bilim ve teknolojiden yararlanarak,
- Kültür düzeyi yüksek, kendine güvenen,
- Sosyal, siyasi ve iktisadi alanlarda kendi kendine yeten,
- Dünya siyaseti ve ekonomisinde söz sahibi olan ve
- Tam bağımsızlığı savunan bir Türk Milletini yeniden oluşturmak,
- Yüce Türk Milletinin milli ve manevi değerleri ile Tarihi ve kültürel zenginliklerine sahip çıkmak olacaktır.

- Devletin, ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü, hak ve menfaatlerini korumak, inançlı, yüksek ahlaklı ve çağın gerektirdiği niteliklere sahip nesiller yetiştirmek.

- Türk Milletinin maddi ve manevi gelişmesi önündeki engelleri kaldırmak; dengeli ve adaletli bölüşüm sistemine dayanan bir gelir dağılımı oluşturmak.

- Turan Hareketi Partisi, ilkeli ve hukuki bir yol izlemek kaydı ile, Turan Devletleri olarak bilinen Türk Cumhuriyetlerini ve bölgesel yönetimleri (Özerk Türk Devletleri) Turan Birliği adı altında sosyal, siyasi, bilimsel, kültürel, ekonomik ve askeri yönden birlik sağlayarak,

Dünyada yeniden oluşmaya başlayan dengeler içinde Türk Milleti'nin yeri tarihi geçmişine yakışır şekilde dengelerin odak noktası olacak. Etkinliği ise, dünyadaki dengeyi yeniden kurmak ve korumak olacaktır.

Öze dönüş Türkçü çalışma programının kapsadığı ilke ve amaçlarını başarı ile gerçekleştirebilmek için, dayandığı tek güç, kendisini iyiye, doğruya ve güzelliğe adanmış olan **"YÜCE TÜRK MİLLETİ"**dir.

ÇALIŞMA KONULARI:

MADDE 5- Parti, “**DİLDE, FİKİRDE, İŞTE BİRLİK**” ilkesinin ışığı altında ülkemizin sorunlarına “**Türkçü Toplumcu**” yaklaşımlarla çözüm getirecektir.

21. yüzyılda ülkemize yönelik milli, bölgesel ve küresel nitelikli saldırı ve çelişkilere cevap verebilmek için, Türk Milliyetçisinin temel hedefi, devletin kuruluş ilkeleri üzerinde yeniden yapılandırılması ve savunulmasından; Türk devletin geliştirilmesi/yetkinleştirilmesi ve etkinleştirilmesi; Türk toplumunun zenginleştirilmesi ve demokratikleştirilmesi anlamında jeoekonomik geliştirilmesine dönüştürülmesi olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti’nin geliştirilerek korunması ve jeoekonomik savunması için gerçekleştirilmesi gereken yapılanmalar yedi temel alanı kapsayacaktır.

Türk Devletin temel sorunlarının dayattığı meseleleri çözerek, bütün Türk Dünyası’nı, tarihi kapsayan, mezhep merkezli bakış açısını geride bırakan, **Türk Töresi** ve **Atatürk** ilkelerine dayanarak ahlâki temellerini yükselten Türk Milliyetçiliği’nin de ideolojik yenilenme sürecinde aşağıdaki çalışma konuları üzerine odaklanmasının kaçınılmaz olduğunu biliyoruz.

A-TAM BAĞIMSIZLIK-BAĞLANTISIZLIK:

“**Bağımsızlık benim karakterimdir**” diyen Atatürk’ün sözünde de görüldüğü gibi, Türk devletlerinde başlangıçtan günümüze kadar değişmeyen temel ideoloji “**TAM BAĞIMSIZLIK**” ideolojisi. Günümüzde ve gelecekte bu ideoloji, Türk devletlerinde de önemini ve yerini koruyacaktır. **Bağımsızlık kısmen de olsa devredilemez.**

Türkiye’de kayıtsız şartsız bağımsızlık ve istikrarı sağlamak amacımız olup, Türk Milleti’nin yaptığı ve yapacağı bağımsızlık mücadeleleri desteklenecektir.

Biz Türkler tam bağımsızlıktan dört ana bağımsızlığı anlamaktayız.

a- Siyasi Bağımsızlık:

b- Kültürel Bağımsızlık:

c- Yargı Bağımsızlığı:

ç-İktisadi Bağımsızlık:

Tam bağımsızlığın amacı, Türk insanını mutlu ve kutlu toplumun kişisi olarak yaşatmak olacaktır.

B-EMPERYALİZMİN HER TÜRLÜSÜNE HAYIR:

Tam bağımsızlık düşüncemizin gereği olarak, dünyadaki bütün emperyalist düşünce ve uygulamaları kabul etmiyoruz. Yeryüzünde emperyalist düşünce uygulamaları son buluncaya kadar her türlü mücadele verilecektir.

Bu düşünceden hareket ile;

- **A.B.D [Amerika Birleşik Devletleri]**’nin,
- **A.B [Avrupa Birliği]**’nin,
- **İsrail [Siyonizm]**’in,
- **Rusya**’nın,
- **Çin**’in,
- **İngiltere**’nin
- **Fransa**’nın

emperyalist düşünce ve uygulamalarına **hayır!.. diyoruz.**

- İktisadî bağımsızlığın gereği olarak da; batı emperyalizmle siyonizmin birer maşası olan;
- Dünya Bankası'na,
- İ.M.F [Uluslararası Para Fonu]'na,
- Çok Uluslu Şirketler'e,
- Yüce Türk Milleti'nin boynuna iktisadî kement olarak takılan
- Gümrük Birliği'ne **hayır!**.. diyoruz.

Türk Milleti için faydalı olmadığı, tam aksine büyük zararları görülen ve dış ticaretimizde hareket imkânlarımızı sınırlayan gümrük birliği gibi, bütün ekonomik anlaşmalar geçersiz kılınacaktır.

Stratejik milli kaynak ve kuruluşlarımızın özelleştirme adı altında yabancılaştırılması gayretlerine son verilecektir.

- Türk Milleti'nin Tabanına Yayılmayan Özelleştirmeye Hayır!..

Ülke ve milletimizin gerçekleriyle uyuşmayan hukuki düzenlemelerin toplum vicdanını yaralayan bütün hükümleri uygulamadan kaldırılacaktır.

C-STRATEJİK BARIŞ:

Türk tarihi, milletimizin yüklendiği misyon ve ülkemizin Jeopolitik konumu itibariyle birçok komşu ve komşu olmayan millet ile mücadele içinde olduğumuzu göstermektedir.

Türk Milliyetçiliği düşüncesi açısından en sağlıklı ve en etkili mücadele yolu, milletin ve devletin enerjisini düşmanlıkları tırmandırarak eritme değil, gerekli politikaları geliştirerek, Türkiye'nin ekonomik gelişmesine aktarma olacaktır. Stratejik barış Türkiye için bir savunma ve işbirliği politikasının temelini oluşturacaktır.

Stratejik barış için Türkiye, aktif bir dış politika izleyecek, komşularımızı işbirliği ve barışın faydalarına ikna etmeye çalışacaktır. Komşularımızı ikna etmenin değişik yolları olduğunu unutmuyoruz.

Uygulayacağımız ekonomik politikalarla, ülkemiz ekonomik açıdan bir dev haline gelecek, Türkiye'ye bugün düşman olan ülkeler dahi yarın ekonomik ortak hale geleceklerdir.

Ç-TÜRK DIŞ POLİTİKASI:

Dış politika ilişkileri bir devletin, bir milletin bekası, gelişmesi ve korunması yönünden son derece önemlidir ve tesadüflere bırakılmaması icap eden bir duruş biçimidir.

Türk dış politikası, Türk tarihinin ve Türk Töresi'nin ışığı altında Türk Milletinin elde etmek ve elinde bulundurmak istediği hedeflere göre belirlenecektir. Bu hedeflere ulaşılırken **“Türk Dünyası Bir Bütündür”** düşüncesinden hareket edilecektir.

Bu düşüncenin gereği olarak, Evrenin neresinde Türk var ise Türk Devletinin vatandaşı sayılacak ve hakları her türlü şartlarda korunacaktır.

D-DIŞTÜRKLERPOLİTİKASI:

Dış Türkler ile ilgili yürüteceğimiz politikamızın temelini, **“Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur”** gerçeği oluşturacaktır.

Tarihin en büyük milleti olan Türk Milletinin ne yazık ki bugün bir bölümü toprakları işgal edilmiş insanları tutsaklık altında ve yok edilmekle karşı karşıyadır. Sistemli bir asimilasyon politikası uygulanmaktadır. İşgal edilmiş Türk toprakları ve üzerinde yaşayan tutsak soydaşlarımızın tutsaklıktan kurtularak, bağımsız devletlerini kurmaları, Dış Türkler politikamızın temelini oluşturacaktır.

Turan Hareketi Partisi, Dış Türkleri aynı hak ve özgürlüklerle, tek millet konumunda bir araya getirerek, yaşadıkları coğrafya neresi olursa olsun, hayatlarını ve geleceklerini garanti altına alan bir siyaset anlayışı içerisinde.

Büyük Türk dayanışması ve birliğinin oluşması için, Türk Milletine örf, adet, ortak geçmiş ve kan bağlarını hatırlatarak, akrabalık sevgisini canlandırmak politikamızdır.

Bu nedenle Dış Türklerle ilgili devletimizin politikasını yürütecek **DIŞ TÜRKLER BAKANLIĞI** kurulacaktır. Bu bakanlık uygulamalarını Türk Dış politikasının ışığı altında, Dışişleri Bakanlığı ile koordineli olarak yürütecektir.

E-TÜRKÇÜ EĞİTİM VE ÖĞRETİM:

Yaşadığımız zaman bilgi çağıdır. Bu çağı yakalayıp aşmak için;

- Kişiye değer veren,
- Kişiyi yücelten,
- Türklük sevgisi ile donatan,
- İlimi mürşit olarak kabul eden,
- Türkçü-toplumcu eğitim ve öğretim sistemi kurulacaktır.

Türk insanına şahsiyet ve kişilik kazandırma, öğretim ve eğitimin başlangıcından sonuna kadar; maddi ve manevi sorumluluk almayı öğreten, kabiliyetli olduğu sahada yükselmesine engel ve sınır tanımayan, Türk kültürünü, çağdaş bilim ve teknolojiyi esas kabul eden, Türk kimliğinin korunmasını sağlayan, eğitim ve öğretimin Türk devletinin temel görevi olduğunu kabul eden ve eğitim öğretim harcamalarının Türk devletinin karşıladığı bir eğitim ve öğretim sistemini amaçlıyor ve benimsiyoruz.

Bu amaçla eğitim ve öğretim kurumları, kalkınma hedeflerine yönelmiş, üstün nitelikte, Türkçü düşünceye sahip, devlet adamı, bilim adamı ve teknisyen yetiştirmek üzere yeniden kurulacak ve Türkçü bir eğitim ve öğretim planı yapılacaktır.

En verimli yatırımın Türk insanını yetiştirmek için yapılan eğitim ve öğretim yatırımı olduğuna inanıyoruz.

Beyin göçü durdurulacak, dünyaya dağılan Türk bilim adamlarımız için en iyi çalışma şartları hazırlanarak, göreve çağrılacaklardır. Beyin Göçüne Hayır!..

F-TÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE GENÇLİK:

Türk toplumunun dinamik gücü olan gençlik Türk milletinin geleceğinin garantisidir.

Biz Türk toplumunda; fikir, ruh ve beden bakımından sağlıklı, fikri hür, vicdanı hür, ezilmeyen ve ezmeye hevesli olmayan yüksek bir iradeye sahip, devletin ve milletin geleceğinin sorumluluğunu taşımaya hazırlanan, nefesine hâkim bir Türkçü gençlik istiyoruz.

Bu ruh ve şuurla yoğrulacak Türk gençliğini; sosyal, kültürel, ekonomik kalkınma meselelerimizin çözümçüleri, milli varlığı ayakta tutan, yücelten, bölünmezliğini sağlayan güçlü bir temel, aksiyon varlığı olarak kabul ediyoruz.

Türk gençliğinin bu gücünü, hazırlayacağımız plan ve programlarla “**Türk’e Yarar**” ilkesinin ışığı altında Türk Milletinin yükselmesi için yönlendireceğiz.

“Yetiştirilecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin sınırı ne olursa olsun, en önce ve her şeyden önce Türk Milleti’nin istiklâline, kendi benliğine, milli geleneklere düşman olan unsurlarla mücadele etmek gerekliliği öğretilecektir.

Türk gençleri; Türk Milletine mensubiyet bilincini geliştirmeyi hedefleyen ve onun ayırt edici vasıflarını, dünyayı ve olayları yorumlayışta temel referans kabul eden fikirler ve duyarlılıklar bütününe ifade eden milliyetçiliğini, Türk Milletine olan derin bağlılığı ve sevgisinin verdiği ilham ve cesaretle, varoluşunu anlamlandırmayı ve geleceğini garanti altına almayı temel hedef olarak kabul eder ve bunun için her türlü çabayı ve gayreti gerekli görür.

Türk kültür ve Medeniyetlerine sahip çıkarak, tarih boyunca hedef olarak seçilmiş Kızıl Elma ülküsü gereği Turancılığı doğru ve düzgün bir şekilde işleyerek, geleceğe güvenle, geçmişine saygı ile bakan ve tüm dünya Türklerini kardeş benimseyen bir anlayış içerisinde olmalıdır.

Türk gençliğinin karnı tok, omuzları üzerinde beyinleri olan, düşünen ve gereğini yapabilen bir gençlik olmasını istiyoruz,

G- TÜRKÇÜ DÜŞÜNCEDE KADIN:

Türk Töresi'nde;

“kadın erkekten bir adım öndedir”,

“kadın çadırın (evin) direği, erkek örtüsüdür, direk yıkılırsa çadırdan eser kalmaz”,

Ğ-SAĞLIK POLİTİKASI:

Türk Milleti'nin bedenî ve ruhî sağlığının korunması için, gerekli ve yeterli önlemleri almak ve uygulamak Türk Devleti'nin asli görevlerinden biridir.

Sağlık hizmetleri her yerleşim merkezinde kurulacak sağlık kuruluşlarında parasız olarak yürütülecek, verilecek sağlık hizmetlerinden her Türk vatandaşı eşit olarak yararlanacaktır.

Sağlık politikamızın ana yaklaşımı, çevre faktörlerini dikkate alan, dengeli ve yeterli beslenmeyi ön planda tutan, önleyici, koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini genel sağlık eğitimi ile birlikte, birbirini tamamlayacak şekilde bir bütünlük içinde gerçekleştireceğiz.

Türk Milleti'nin kalkınmasını sağlıklı bir nüfus artışında görüyoruz. Çünkü kalkınmanın ana sermayesi sağlıklı faal nüfustur. Büyük devlet olmanın ölçüsünü sağlıklı, eğitilmiş, kalabalık nüfusa sahip olmada buluyoruz. Bu nedenle;

Türk kadını yıpratıp, hastalıklı bir ana olmasına sebep olan kürtajı yasaklayacağız. Çünkü sağlıklı nesilleri sağlıklı Türk analarının yetiştireceğine inanıyoruz.

H-EKONOMİK YAPILANMA:

İktisadî kalkınmanın temelini kapital birikiminin [farmasyonu] tamamlanması oluşturuur. Bu nedenle kapital birikimi en kısa zamanda tamamlanacaktır. Kapital birikimini tamamlanmasında, Türk milletinin gerçek manada refahı ve kalkınması hedef alınacaktır. Getirdiğimiz ekonomik modelle kapital birikiminin tamamlanmasına çalışıldığı gibi, aynı zamanda, bu kapitalin Türk milletinin elinde tutulması da gerçekleştirilecektir.

Türk Milletinin refahını ve kalkınmasını sağlamak için **“Türkçü İktisat Sistemi”** anlayışı ile hareket edilecek, millî kapital birikimi tamamlanacak, kapital, Türk Milleti tarafından kullanılacak, Türk Milleti bütün olarak girişimci durumuna getirilecektir.

Bu düşüncelerimizi gerçekleştirirken gücümüzü **“Her şey Türk için, Türk tarafından, Türk'e göre”** kuralından alacağız.

Türkçü İktisat Sistemi'ni;

Türk Milleti'nin değer yargıları ile dengede kalan, Türk kültürü'ne dayalı, Türk Milleti'ne yarar amacını esas alan, devlet denetimli (kontrollü), planlı, özle bütünleşmiş kurallar bütünüdür, diye tanımlıyoruz.

Uygulamayı önerdiğimiz ekonomik model, özdeğerlerimizle bütünleştirilerek özdeştirilecektir. Ekonominin özdeşleştirilmesinden; ekonomik kaynak ve değerlerin Türk toplumunu oluşturan kişilere mal edilmesini, her Türk Kişisi'nin üretim araçlarının sahibi olmasını anlıyoruz.

Bu çerçeveden bakıldığı zaman Türk Milliyetçiliği düşüncesinin başarılı olabilmesi, gerek Türkiye'nin 21. yüzyılda küçük, orta sınıf bir devletten büyük bir devlet haline gelmesi için, milliyetçiliğin ideolojik ekseninin, kültürel-siyasal milliyetçiliğini geliştirerek jeoekonomik eksenli ekonomik milliyetçiliğe kaydırılmasının şart olduğuna inanıyoruz.

Toplumcu ekonomi kapalı, ekonomiyi gümrük duvarları arkasında korumaya alan değil, küresel rekabet için **devlet sektörü-millet sektörü** iş birliğini öngören bir yaklaşımın ürünü olacaktır.

Toplumcu ekonomi modeli ile, Türkiye'nin hem ürün bazında dış satımın nitelik ve nicelik değiştirmesini hem günümüzde yoğun ilişkide olduğu Pazar sayısını ve Pazar oranını artırarak küresel plânda yoğun bir atılımı yaşamasını hedefliyoruz.

Türkçü-Toplumcu ekonomi modelinin amacı, Türkiye'yi teknoloji üretme ve keşfetme konusunda en gelişmiş ülkeler ile rekabet eder hale getirmek olacaktır. Bu hedef ilk bakışta imkânsız gibi görünse de, belirleyeceğimiz, ciddi bir bilim politikası ve devlet-millet sektörü iş birliği ile gerçekleştirilecektir.

İktisadi sistemlerin temeli seçilecek mülkiyet şekline dayanır ekonomik kurumlar buna göre şekillenirler. Bizim sistemimizde, mülkiyet ne kişinin ne bir zümrenin ne de devletindir.

Mülkiyet Türk Milleti'nindir;

Türk ekonomik sistemi; Türk Töresi ve Türk Milleti'nin değer yargıları üzerine oturtulacak ve uygulanacak doktrin Türk değer yargıları ile dengede kalacaktır. Çünkü,

Türk Değer Yargıları Türk toplumunun yaşam kıstaslarıdır.

Türk ekonomisinin gelişmesi için;

Türkçü-Toplumcu Doktrin uygulanacaktır.

Türkçü İktisat Sistemi, mülkiyet kavramını öz (milli) yararlar açısından ele alır ve değerlendirir.

Türkçü İktisat Sistemi'nde, esas aldığımız değer, millet olduğuna göre, mülkiyet anlayışımızın temelini **“budun mülkiyeti” “millet mülkiyeti”** oluşturur. Budun mülkiyetinde her şey, özellikle toprak mülkiyeti milletindir. Millet, mülkiyet hakkını kendini oluşturan kişilere ve ortaklıklara devlet aracılığı ile devreder, mülkiyet hakkını onların aracılığı ile kullanır. Denetimini de devlet yapar.

Mülkiyet, budunla kişiler ve ortaklıklar arasında oluşturulan bir özel düzenlemedir. Bu düzenlemeye göre, mülkiyete sahip olanın hem yetkileri hem de sorumlulukları vardır. Malik mülkünü kullanır iken, öz (milli) yararlaraya uygun olarak kullanmak zorunda olacaktır.

Mülkiyet hakkının öz (milli) yararlarla sınırlı olması girişim özgürlüğüne de aynı sınırlamayı getirecektir. Her kişi ve ortaklık mülkiyet hakkını kullanır iken, öz (milli) yararlaraya uygun bir biçimde kullanmak ve bu koşullara uygun girişimcilikte bulunmak zorundadır. Onun mutlu ve kutlu olması için oluşturulmuştur.

Türk Vergi Sistemi'ni yeniden düzenlerken, temel düşüncemizi; alan devlet düşüncesi yerine veren ve koruyan devlet düşüncesinin yerleştirilmesi oluşturacaktır. Vergi almada topluma yarar amacının gerçekleşmesi için;

Vergide adalet ilkesinin sağlanması gerektiğine inanıyoruz.

Vergilerden sağlanan gelirler, öz (milli) yararları hedef alacak plan ve projelerin gerçekleştirilmesinde kullanılarak yatırıma dönüştürülecektir.

Vergilerden sağlanan gelirler Türk Devleti'nin geleceği ve sürekliliği için gerekli olan dinamizmini sağlayacak yatırımlara dönüştürülecektir. Bu yatırımlar uzak hedefli (en az 100 yıllık) plan ve projeler olarak hazırlanacak ve belirlenen zamanlarda uygulamaya konulacaktır.

Verginin kalkınmanın temeli olduğunu biliyor ve inanıyoruz.

I- KÖY KALKINMASI:

Ülkemizde sosyal yerleşme reformunu gerçekleştirebilecek tek alternatifin **“TARIM MERKEZLERİ SİSTEMİ”** olduğuna inanıyoruz.

Sağlam ve dengeli bir kalkınmayı sağlayabilmek millî nüfusun büyük bir kısmını içine alan köylerimizin sosyal ve ekonomik yapısının değiştirilmesine bağlıdır.

Bu sistem demokratik düzen içinde, kimseyi zorlamadan, malından mülkünden etmeden, sosyal adaleti ve fırsat eşitliğini sağlayacak karakterde olacaktır. Kendi malî, teknik ve personel imkanlarımızla esnek bir program şeklinde gerçekleştirilecektir.

Kurulacak sistem, ucuz, kolay, uygulanabilirliği olan bir karakter taşıyacak, dağıtıcı değil, çeşitli yönleri ile toplayıcı ve birleştirci olacaktır. Hükümetlerin öncülüğünde halkı cezbedici, ikna edici ve gönüllü katılımı sağlayacak nitelikte olacaktır.

Türkçü Toplumcu İktisat Sisteminde kalkınma köyden başlayacak **“KÖYLÜ MİLLETİN EFENDİSİ OLACAKTIR”**.

Tarımda yeniden yapılanma, köy kalkınmasının ekonomik yönünü oluşturacaktır. Türkçü İktisat Sistemi'nde toprak yeniden düzenlenmesi, köy yatırım birlikleri ve köy üretim birlikleri tarımda yeniden yapılanmanın içeriğini oluşturacaktır.

Türkçü İktisat Sistemi'nde tarım topraklarının ve ormanların mülkiyet hakkı milletindir. Bu mülkiyet hakkının dağıtım ve denetimini de Türk Milleti adına Türk Devleti yapar.

Toprakların yeniden düzenlenmesi, insanla toprak ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi anlamına gelir. Tarım toprakları üzerindeki mülkiyet haklarının dağılışı ve kullanım şekline yeni ve adil bir yön verilmesi olarak düşünüyüz.

Toprağın intifa hakkına sahip olan **“Türk köylüsü, ancak hür olabilir”** düşüncesinden hareketle, toprakların yeniden düzenlenmesinin amacını; topraksız ve yeteri kadar toprağı olmayan köylüye toprak vermek ve tarım ürünlerindeki verimi artırmak olarak özetliyoruz. Bu gayeye ulaşabilmek için aşağıda anlatacağımız iki düzenlemeyi gerçekleştireceğiz.

Orman, insanlığın en eski çağlarda tanıdığı ilk tabiat kaynağıdır. Çağımızda ormancılık, budunların çok önemli millî sorunları arasına girdikten başka, bütün insanlığın beslenme, sağlık ve genel iklim üzerindeki etkisinden dolayı evrensel boyutlarda önem kazanmıştır.

Ormancılık sorunumuza, değişen dünya koşulları ve kültürel-ekonomik değişim süreci içerisinde, objektif ve bilimsel metotlar çerçevesinde çözüm yolları arayacağız.

Ormancılık, orman ve dağ köylüsünün sorunları Türk tarım toplumunun diğer kesimleri ile bir bütünlük içinde ele alınacak, **“Tarım Merkezleri”** projesi içerisinde çözümlenecektir.

Tarıma ve hayvancılığa doğal olarak uygun bulunan ülkemizin, doğal dengesi bugün bozulmuşsa, milletimizin tarım ve hayvani ürünlere olan ihtiyaçları karşılanamıyorsa, bunun nedeninin temelde ormanların ülke iklimi üzerindeki etkisinde ve iklim nedeni ile tarım alanlarından istenilen düzeyde verim alınamamakta aramak gerektiğine inanıyoruz. Kısacası ormanların önemini, orman alanları tahrip edilmiş, optimal kuruluş niteliklerini yitirmiş, genel iklim ve vejetasyon üzerindeki olumlu ve düzenleyici etkilerini kaybetmiş olmalarından anlıyoruz.

Ülkemizin her sorunu gibi, ormancılık sorunu da çok çeşitli koşulların etkisi altında bu günkü şeklini almış ve bugün de ormanlarımızın sorunları çok yönlülüğu ile karşımıza dikilmektedir. Ormancılığımızın sorunları, birbiriyle bağlantılı bulunan tarım, hayvancılık ve ülkenin genel ekonomi politikası ile sosyal ve kültürel politikalarındaki uyumsuzluklar giderilerek ormancılığımızın temelinde yatan bozukluklar giderilecektir.

İ-DOĞA VE SOSYAL YAPI:

Tanrı'nın bahsettiği, atalarımızın bizlere miras bıraktığı topraklarda yapılacak bütün zirai, sanayi ve iskân girişimlerinde toprak yapısını tehdit edecek, zarar verecek, bitki örtüsünü ve su kaynaklarını tahrip edecek, hava kirliliğine ve asit yağmurlarına sebep olacak, bütün girişimlerde çok titiz ve planlı hareket edilecektir.

Doğanın dengesini korumak için her şeyden önce; **“Doğa ve Ekolojik Yapıyı Koruma Kanunu”** çıkarılacak, bu kanunu uygulayacak **“DOĞA BAKANLIĞI”** kurulacaktır.

İnsanın yaşaması için, su ve hava ne kadar önemli ise, doğanında biz insanlara elverişli halde hizmet verebilmesi için korunması ve kollanması da o kadar önemlidir. Bu olaya yalnız bir çevre olayı gözü ile bakmıyoruz.

J-SANAYİLEŞME:

Sanayileşme, ülkemizde iktisadi kalkınmanın temel şartıdır. Ancak, bu şartı akıllı bir şekilde uygulamaya sokmak zorunda olduğumuza inanıyoruz. Dünyada milletler bilgi çağının gereği olarak **bilgi-işlem** ekonomi ve sanayi devrine geçmiş ve o süreci yaşamaktadır. Böyle bir devirde bizim de hızlı bir şekilde **bilgi-işlem** ekonomi ve sanayi devrine girip, rekabet şartlarını çok iyi düşünmek ve organize etmek zorunda olduğumuzu biliyoruz.

Bu konuda gerçekleştireceğimiz ilk hedef; sanayileşmede kendi kendine yeterli tam bağımsız bir Türk Milleti'nin ve Türk Devleti'nin yaratılmasına çalışmak olacaktır.

Sanayileşmeden, tam bağımsız, ileri, kendi özü ile bütünleşmiş, çağdaş bir sanayi ülkesi haline gelmeyi anlıyoruz.

Sanayileşmenin hedeflerini;

- a- Seri üretime yönelmiş, çok sayıda işçi çalıştıran dev sanayi tesislerinin kurulması,
- b- İhracata yönelik imalat ve özellikle makine yapan makine sanayinin kurulması,
- c- Sanayinin ve özellikle ağır sanayinin temel girdisi olan, hassas çelik sanayisinin, kablo sanayisinin ve motor sanayisinin kurulması,
- ç- Enerjinin sanayileşmenin gelişmesine paralel olarak ihtiyacı karşılayacak şekilde teşkilatlı, disiplinli bir şekilde kendi kaynaklarımız kullanılarak bol ve ucuz elde edilmesini sağlamak,
- d- Altyapı yatırımlarının hazırlanacak kısa süreli planlarla tamamlanması,
- e- Sanayileşmenin temeli olan teknolojinin kendi kaynaklarımıza dayalı üretilmesini sağlamak,
- f- Ülkemizin teknoloji pazarlayan ve ihraç eden bir ülke haline gelmesini sağlamak,
- g- Bilgi ve bilişim sanayisinin alt yapısını en kısa zamanda tamamlayarak bilgi ve bilişim ürünleri üreten ve bu konuda dünyada söz sahibi bir ülke olmak,
- ğ-Bilişimsanayisine paralel olarak uzaysanayisinin kurulmasını sağlamak oluşturmaktadır.

K-ÇALIŞMA HAYATI:

Türk Milleti'nin bölünmez parçaları olan, Türk işçi ve memurları ile Türk devleti ve Türk işverenleri arasında dengeli, barışçı ve adil bir çalışma düzeni kurulacaktır. Kurulacak bu yeni düzende çalışan ve çalıştıranların haklarına saygı gösterilmek koşulu ile ülke ekonomisine zarar verecek sürede yapılan grev lokavtların tahripkâr etkilerini önleyici yeni düzenle-meler yapılacaktır.

Partimiz, sosyal güvenlik sistemini bütün çalışanları kapsayacak şekilde ele alıp, yaygınlaştıracaktır. Türk Milleti için işsizliğin en büyük haksızlık olduğu inancı ile, yeni yatırımlar hızla gerçekleştirilecek, mesleki ve teknik öğretime ağırlık verilecektir. Yurt dışında çalışmakta olan yurttaşlarımızın bütün sorunlarının ve özellikle, onların çocuklarının eğitim ve öğretim meselelerine çözümler getirilecektir.

Kalınmanın bir şartını da, Devletle millet asında kurulan denge oluşturmaktadır. Bu dengede devlet memurlarının devletle millet arasında kurulan köprüyü oluşturduklarını biliyor ve inanıyoruz. Onun için bu köprü çok sağlam olacaktır. **Devlet memurlarının devleti temsil eden gücü devletin gücü ile doğru orantılıdır.**

Bu gerçek göz önüne alınarak devlet memurları, devleti en iyi temsil sosyal bir dilim olarak yeniden teşkilatlandırıp, yetki ve sorumluluklarla donatılacaktır.

Devletin devamlılığını ve itibarını temsil eden memura uygulanan terfi, taltif ve ücret sistemi, çalışmayı ve başarıyı teşvik edecek şekilde yeniden düzenlenecektir.

Devlet memurlarının yetki ve sorumluluklarına paralel olarak görevlerini güven emniyet içinde yerine getirebilmeleri için, ücret ve sosyal imkânları insanca yaşama seviyesine getirilecektir.

Türk düşünce sistemi, Türk devleti ve milletin ekonomik ve moral kalkınmasını esas alır. Ekonomik kalkınmada üretimin en önemli unsuru olan emeğin, Türk düşünce sistemine göre yeniden organize edilmesinin gerekli olduğuna inanıyoruz. Emeğin yeniden düzenlenip değerlendirilmesi, **bağımsız, milli, tek tip ve zorunlu** sendikacılığın kurulması ile gerçekleştirilecektir.

Türk sendikacılığının parolası; **emekçinin hakkını alın teri kurumadan ödeyiniz!** olacaktır.

L-MİLLÎ BİRLİKLER:

Türkçü İktisat Sistemi'nin itici gücünü, kurulacak olan millî birlikler oluşturacaktır. Bu millî birlikleri;

- a- Üretim Birlikleri,
- b- Tüketim Birlikleri,
- c- Yatırım Birlikleri
- ç-Yapı ve Mesken Birlikleri olarak düşünüyoruz.

M-YATIRIM POLİTİKASI:

Yatırım politikamızın temel amacını, sağlam kaynaklarla finanse etmek şartı ile, planlı bir şekilde, en kısa zamanda, ülkenin bütün faaliyet alanlarının ve bütün bölgelerinin kalkındırılması oluşturacaktır.

Yatırım politikalarımızın esasını, devletin koruyucu, denetleyici, yönlendirici ve teşvik edici öncülüğü oluşturacaktır. Bunun yanında ülke için stratejik öneme haiz kaynaklarla yine stratejik öneme haiz kurum ve kuruluşlar devlet tarafından bizzat kurulup işletilecektir. Bu kurum ve kuruluşlar hiçbir zaman özel teşebbüse veya yabancı teşebbüse satılmayacak, ortak edilmeyecek ve işletme hakkı verilmeyecektir.

Ayrıca, özel kesimdeki girişimcinin, sermaye ve yönetim gücü eksiklikleri nedeniyle, kişi ve girişimcilerin yapamadıkları iş dalları ve bölgelerde devlet doğrudan yatırım yapıp, işletip yöneterek öncülük görevini yerine getirecektir.

Ekonomik faaliyetler için gerekli olan, temel mal ve hizmetlerin [ekonomik girdilerin] sağlanması için, ülkenin stratejik önceliklerine göre yapılacak alt yapı yatırımlarında devlet yatırımcı ve işletmeci olarak devamlı görev alacaktır. Bunun yanında tüketim mal ve hizmetlerine duyulan ihtiyaç nedeni ile, bazı bölgelerde yapılacak yatırımlarda da devlet öncü olarak yatırımcı ve işletmeci olarak görev alabilecektir. Bu tür üst yapı mal ve hizmetleri üreten ve satan devlet işletmeleri piyasayı dengeleyici bir görev anlayışında olacaktır.

Üst yapı alanında çalışacak devlet işletmelerinin özel kesim işletmeleri ile kıyasıya bir rekabete girişmesi söz konusu olmayacak, bu alanda devletin görevi öncülük sınırını aşmayacaktır.

Devletin üstyapı alanında yaptığı yatırımlar en kısa zamanda halka devredilerek Türk Milleti'nin sahiplenmesi sağlanacaktır.

Yatırım politikalarımızı uygularken, bölgeler arasındaki denge şartları arasında denge kurallarından ayrılmayacaktır.

N-İKTİSADÎ İSTİKRAR:

İktisadî istikrarı, devamlı hareket halinde bulunan ekonomide, çeşitli çeşitli çalışma seviyelerinde sağlanan denge ile fiyatlarda sağlanan denge ve süreklilik olarak düşünüyoruz.

Ülkemizde iktisadî istikrarın sağlanması için;

a- Enflasyonla mücadelenin,

b- İşsizliğin asgari seviyeye indirilerek, İstihdam [çalışma] sorununun çözülmesine bağlı olduğuna inanıyoruz.

Enflasyonla mücadelede yapacağımız ilk iş, enflasyonun, yapıcı enflasyon düzeyine indirmek olacaktır. Yapıcı enflasyondan, sermaye birikimi ve kalkınma meselelerinin çözümünde azami derecede faydalanmak istiyoruz. Yapıcı enflasyonun iktisadî istikrara faydalı olmasını sağlayabilmek için, toplumu oluşturan sosyal dilimler arasında inanç birliğini ve dayanışmayı sağlamanın şart olduğunu, bunda kolay olmayacağını biliyoruz.

Arzumuz olan inanç birliğini ve dayanışmayı gerçekleştirir isek, girişimciler artan kazançlarını verimli alanlara yatıracaklar, işçiler ücretlerine prodüktivitedeki [verimlilikteki] artışlardan ve genel fiyat seviyelerindeki yükselmelerden daha fazla talepte bulunmayacaklar, tüketiciler, mal ve hizmetlere hücum etmeyeceklerdir.

Sosyal dilimler arasında sağlanan inanç ve dayanışma birliği enflasyonu mutedil bir seviyeye çakacak ve yapıcı enflasyon şeklinde gelişmesini sağlayacaktır.

Mutedil enflasyonla genel fiyat seviyesinin sosyal dilimler tarafından adeta hissedilmez şekilde %1-2, en çok %5 oranında yükselmesi olarak gerçekleştirilecektir.

Enflasyonla mücadeleye, enflasyon boşluğunun belirlenmesi ve hesaplanması ile başlayacağız, sonra ekonomimizdeki toplam arzla, toplam talebi inceleyerek enflasyonun kaynağını belirleyeceğiz.

İşsizi, çalışma arzu ve gücünde olan ve piyasadaki geçerli ücret seviyesine razı olduğu halde makul ve uygun iş bulamayan kişi, işsizliği ise, iş gücü seviyesi ile istihdam seviyesi arasındaki fark olarak düşünüyoruz.

İşsizlikle mücadelede tespit edeceğimiz ilk husus işsizliğin nevi ve sektör bazında kaynaklarının ve nedenlerinin belirlenmesi olacaktır. Bu tespitlerimizin ışığında hazırlayacağımız istihdam planlarının tatbiki ile kademe kademe işsizlik önlenecektir.

İşsizliği, yalnız işsizlerin sorunu olarak değil toplumumuzun sorunu olarak düşünüyoruz. Toplumcu ve sosyal devlet görüşünü benimseyen Türkçü İktisat Sistemi tam istihdam sağlamayı Türk Devleti'nin temel görevlerinden biri olarak kabul etmektedir.

O-ENERJİ:

Enerji Alanında Önümüzdeki Dönemde Yapılması Gerekenler:

a- Türkiye'nin, henüz kullanılmamış mevcut linyit ve hidrolik kaynakları hızla devreye konulacaktır.

b- Kömür, petrol ve gaz aramalarına, makro bir plan dahilinde yeniden başlanılacaktır.

Milyarlarca dolara mal olan, karlı ve stratejik kamu kurumlarının “özelleştirme” adı altında yok pahasına özel kesime devrine olanak verilmemelidir.

c- Elektrik üretiminde %50'yi aşmakta olan doğalgazın payı, azaltılacaktır.

ç- Başta “al ya da öde” anlaşmaları olmak üzere, enerji alanında imzalanan anlaşmalar, uzman ekipler tarafından acilen gözden geçirilecektir.

d- Abartılı talep tahminleri yeniden değerlendirilecektir.

e- Entegre bir enerji politikası oluşturulacak ve süreklilik sağlanacaktır.

f- Yeni ve yenilenebilir kaynaklar konusunda AR-GE çalışmaları ve bu kaynakların kullanımı teşvik edilecektir.

g- Geçtiğimiz dönemde yapılan usulsüzlüklerin ve yolsuzlukların hesabı mutlaka sorulacaktır.

Ö-BÜYÜME HIZI:

Ekonomik kalkınmanın, uygulanacak kalkınma planlarının sonucun da ulaşılacak büyüme hızı ile orantılı olduğunu biliyoruz.

Kalkınmış milletler seviyesine ulaşip onlarla rekabet edebilmek için, kalkınma hızının en az %25 gerçekleşmesi gerektiğine inanıyoruz.

Yapacağımız kalkınma planları ve uygulayacağımız ekonomik modelle kısa zamanda bu büyüme hızına ulaşacağız.

Sözünü ettiğimiz %25'lik kalkınma hızının normal demokrasi koşulları ortamında gerçekleşmesinin mümkün olmayacağını biliyor, ancak bu büyüme hızının disiplinli ekonomi koşullarında gerçekleşeceğini söylüyoruz.

P-SERVETİN TABANA YAYILMASI:

Türkçü İktisat Sistemi ekonominin millileştirilmesi esasına dayanır. Ekonominin millileştirilmesinden, ekonomik kaynak ve değerlerin Türk toplumunu oluşturan kişilere mal edilmesini, her Türk Kişisi'nin üretim araçlarının sahibi olmasını anlıyoruz.

Servetin tabana yayılması Türk Milleti'nin kapitale ortak edilmesi, ile sağlanacaktır. Türk Milleti'nin kapitale ortak olabilmesi için;

a- İktisadî kurum ve kuruluşların şirketleşmesi sağlanarak, hisse senedi çıkarmaları için teşvik edilecektir.

b- Çıkarılan hisse senetleri menkul kıymetler borsalarının yaygınlaştırılması ile halka satılacaktır.

R-SOSYO-EKONOMİK DENGELER:

Uygulayacağımız sosyal, kültürel ve ekonomik politikalar neticesinde Türk Milleti'nin sağlıklı bir yapıya kavuşması için, aşağıda sayacağımız soysa-ekonomik dengeler gerçekleştirilecektir.

Bu dengeleri;

- Kişi oğlu ile doğa arasında denge,
- Türk Devleti ile Türk Milleti arasında denge,
- Yeniden kurulacak düzen ile Türk Değer Yargıları arasında denge,
- Kuşaklar arasında denge,
- Coğrafi bölgeler arasında denge,
- Sosyal dilimler arasında denge,
- Kaynaklarla harcamalar arasında denge,
- Türk bilim ve teknolojisi ile çağdaş bilim ve teknoloji arasında denge,
- Turan dünyası ile Türk dünyası arasında denge

olarak gerçekleştirmeyi istiyoruz.

S-SİYASİ HUZUR:

Ülkemizdeki iç bünye zaaflarının giderilmesi, sosyal çözülme, bozulma ve dağılmanın durdurulması, siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik bakımdan Türkiye'nin tedavi edilmesi ve sağlığına kavuşması için, her şeyden önce siyasi huzurun sağlanmasının şart olduğuna inanıyoruz.

Siyasi huzur Türkiye'deki çözülmenin hem sonuçlarından hem de başlıca sebeplerinden biridir. Siyasi huzur yalnız kendi başına bir mesele değil, aynı zamanda çeşitli huzursuzlukların, sosyal, kültürel ve ekonomik huzursuzluklarında ana kaynağı, hiç değilse onları ortadan kaldıramamanın ilk sebebidir diyoruz. Onun içindir ki, Türkiye'nin var olma ve yok olma davasını halledebilmek siyasi huzura bağlı olduğu gibi, ülkenin gelişmesini, büyümesini, gelecekteki refah ve saadatinin sağlanmasında siyasi huzur meselesi ilk sıradadır. Bizce siyasi huzur, istikrar ve emniyet bakımından Türkiye'nin en başta çözmesi gereken bir sorun özelliğini taşımaktadır.

Ülkemizde, siyasi huzurun sağlanmasını;

1- Türk Milleti'nin hayatında “**disiplinli demokrasi**” anlayışının yerleşmesi ve uygulanmasında,

2- Devleti yönetecek temel kanunların 1923 tarihinde kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temel esaslarına öncelik verilerek yeniden yapılmasında,

3- Parti içi demokrasi anlayışının benimsenip uygulanmasında ve

4- Siyasi ahlâkın zirvede olmasında buluyoruz.

Bizce, **SİYASET ERDEMLİLİK MÜCADELESİDİR.**

ANA İLKELER:

MADDE 5-

Partimizin ana ilkelerini şöyle sıralayabiliriz:

1- TÜRK SÖZÜ:

Var olmak isteyen her millet, kendisinin malı olarak gösterebileceği milli bir düşünce ve ruh varlığının görünmeyen [göreceli] kutsallığını haykırmaya zorunludur.

Böyle bir milli fikrin başında da o budunu tanımlayan adı gelir. Öyle ise biz de adımız, kimliğimiz ve hayatımız olan, Türk sözünün, anlamını ve kökenini araştırıp, açıklayayım ki, haykırabilelim!

Bugün öğünerek söylemekte olduğumuz **TÜRK SÖZÜ** çeşitli çağlarda çeşitli şekillerde söylene söylene bugünkü Türk şeklini almış bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin sınırları içinde yaşayan kişilerin yüzde yüze varan kısmı Türk soyundan olup, Türk Milleti adı ile anılırlar ve bundan mutluluk duyarlar.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni kuranlar '**SOYLU TÜRKLER**'dir. Türklerin Ana Yurtlarından biri olan Anadolu'da kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ni Türkler can vererek ve kan dökerek kurmuşlar, Anadolu'yu da “**EBEDİ YURT**” olarak tarihe yazmışlardır. **Anadolu ne soy bakımından ne de kültür bakımından mozaik olmayıp, en az 9000 yıllık bir Türk Yurdudur.**

Türkiye Cumhuriyeti Devletinin sınırları içinde yaşayan herkesin bir milli kimliği vardır, o da “Türk’tür, Türk Milleti’dir.”

2- TÜRK TÖRESİ:

Töre Tanrı'nın koyduğu düzendir. Gerçek Töre koyucu Tanrıdır.

Töre olmazsa evren yerinde duramaz. Yani Töre, evren düzeninin de adıdır. Töre kuralları içindeki yol göstermelerin, yasak ve buyrukların duru doğrularıdır. Töre, bütün insanlığı kucaklar.

Türk Töre'sinin dayandığı kaynakların başında,

KİŞİ,

BİLGİ-AKIL

EYLEM-ADALET

GÖNÜL gelir.

Türk Töre'sinin indinde akıl ve danışma son derece önemlidir; yani kişileri ancak temel konularda bağlamakta; bunun dışında çok geniş bir hareket alanı ve düşünme serbestisi tanımakta, fevkalade hoşgörü göstermektedir.

Töre'ye göre kurulmuş Eski Türk devletlerinin lâik görüntüsünün sebebi Töre'nin bu özelliği olsa gerektir.

Töre kişilik düzeyindeki akıl ve kültürünün birleşmesinden doğan bir anlayışla konur.

İyi bir töre **BİLGİLİ [KUT BULMUŞ] KİŞİLER** tarafından konur.

Konulan Töre'ler de sürekli yenilenme zamana göre yapılırsa kalıcı Töreler oluşur.

TÖRE; KİŞİ VE DEVLET ŞUURUNA YÜKSELMİŞ, TOPLUMLARI, DOĞRUYA, İYİYE, GÜZELE GÖTÜREN İLKELERİN OLUŞTURDUĞU SİSTEMDİR.

3- TÜRK OLMAK:

Türk ana ve atadan doğan herkes Türk'tür.

Türk olmak için;

- **Önce inancı Türk olmak lazımdır.**
- **Sonra dili Türk Olmak lazımdır.**
- **Sonra da dileği Türk olmak lazımdır.**

Kanı Türk olan kişilerden bir Türk milleti bugünkü melez topluluktan, şüphe yok ki, kat kat kuvvetlidir. Bu, kanı Türk olan kişilerin dilleri de Türk olursa [başka bir deyişle hepsi aynı Türk ağızı ile konuşan Türkler olursa] o millet daha güçlü bir millet olur. Üstelik bir de bu milletin kişileri dilek birliği ile birbirine bağlı ise, bu ülkücü bir millet demektir. Sayıca azlık bile olsa dünyanın en güçlü milletidir.

4- TÜRKÇÜLÜK-TÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ:

“Türkçülük, Türk milliyetçiliğinin adıdır.”

“Türkçülük büyük Türk İl'inde Türk Uruğunun kayıtsız-şartsız hâkimiyeti ve istiklâli ile Türklüğün her yönden bütün milletlerden ileri ve üstün olması ülküsüdür.”

Türkçülük, Türk'ü sevmek ve yüceltmektir.

Türkçülük, Türkün kendi özü ile bağdaşık olan, Türk Töresine uygun olan yaşam biçiminin adıdır. Türkçü yaşam biçimini benimseyen kişi Türkçü olabilir. Bunun ölçüsü **TÜRK**'e faydadır. Bir kişi Türkçü yaşam biçimini yaşarken Türk'e faydalı oldukça Türkçüdür.

6-TÜRK MİLLETİ [BUDUNU]:

Türk Milleti, Türk soyundan gelen, Türkçe konuşan, geçmişinde kültür ve tarih birliği olan, Türk Değer yargılarına inanan, belirli bir yurda [vatana] bağlı Türklerin oluşturduğu toplumdur.

7- TÜRKÇÜ DEVLET:

Türkçü Devleti;

Evrende veya dünyada belirli bir ülke üzerinde, Türk Soyu'ndan gelen, Türk dilini konuşan, Türk Birliği ülküsüne inanan, Türk kültürü ve Türk tarihi şuuruna sahip, Türk Töresi'ni uygulayan, Türk soyunun yararını her şeyin üstünde gören kişilerin kurmuş oldukları; Tam bağımsız, egemen, demokratik, sosyal bir hukuk devletidir.

8- TÜRK DEĞER YARGILARINA BAĞLILIK:

Değer yargısı, kişinin ve toplumun, davranış biçimlerinin, amaçlarının, ülkülerinin, sosyo-siyasal, sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik sistemlerinin önemini ölçmeye yarayan kıstaslardır.

Türk milletini yönlendiren Türk değer Yargıları; Türkün inancından, törelerinden, örf ve adetlerinden, Türk kültürünün enginliğinden süzülen gelen kıstaslar bütünü olduğunu biliyor ve inanıyoruz.

Türk Milleti'nin yeniden yücelmesi ve yükselmesi için koyacağımız kurallar, yapacağımız yasalar ve getireceğimiz ekonomik sistemler, Türk budununun değer yargıları ile dengede kaldığı sürece Türk Milleti'nin yükseleceğini ve dünya budunları arasında onurlu ve erdemli yerini alacağını biliyor ve inanıyoruz.

İLKELER MİLLETLERİN TEMEL ÇİZGİLERİDİR.

9- TÜRK MİLLETİ'NE YARAR:

Devleti yönetmek için yapılacak yasalarda, çıkarılacak yönetmeliklerde, uygulamalar ve usullerde, Türk Milletine yarar esas alınacaktır. Bütün yapacağımız uygulamalar;

Türk Milleti için

Türk Milleti tarafından,

Türk Milleti'ne göre olacaktır.

10-TOPLUMCULUK

Toplumcu düşüncede devlet, Türk toplumunu oluşturan bütün sosyal dilimlerin, diğer bir deyişle Türk Milleti'nin devletidir.

Türkçü devletin amaç ve görevi; budunu oluşturan sosyal dilimlerin yükselmesi ve kalkınmasıdır. Daha açık bir deyişle, toplumculukta hedef, topluma hizmet verme, özellikle toplumun güçsüz (fakir ve yoksul) kesimine hizmet verme ve onu güçlendirme amacını güder.

Böyle bir toplumculuk anlayışında, kişilerin dirlik ve mutluluğu, toplumun dirlik ve mutluluğuna zarar vermediği sürece değerlidir. Türk toplumculuğunun temel ögesi, kişilerin sahip oldukları olumlu niteliklerdir. Kişilerin yaratıcılığı ve üretim gücü, toplum ve budun için en büyük zenginlik kaynağıdır.

11- ADALET:

“Zamanın değişmesiyle kararların değişmesi inkâr olunamaz”, kuralı adalet siyasetimizin temel taşıdır.

Yaşadığımız yüzyılın ihtiyaçlarına uygun yasa yapmak ve yasaları iyi uygulamak, gelişme ve ilerleme sebeplerinin en önemlilerindendir.

Siyasi erk sahibi olanlarda (iktidarlarda), hak için, halka hizmet vardır. Siyasi iktidarların sürekli olması için adaletli iş görmeleri esastır.

Adaletli iş görmede, birinin diğerine baskıya kalkışmasına meydan vermemek adaleti sağlama yollarından biri ve en önemlisidir.

Adaletli iş yapmak isteyen iktidar sahipleri, kendi yararını düşünmemelidir. Çünkü, topluma sağlanan yararın içinde iktidarda olanlarında yararları vardır.

Adaletin zamanında sağlanması, dağıtımı devletin temel görevlerinden birisidir. Unutulmaması gereken husus; geç gerçekleşen adalet, adalet değildir.

12- EŞİTLİK - DOĞRULUK:

Devlet halka hayat hakkı tanıyan ve kişiler arasında ayırım gözetmeyen sosyal bir kurumdur.

Türk Devleti'nin bir niteliği de “**doğruluk ile dopdolu olmasıdır.**” Yani, devlet hizmetlerini; budunun her kesimine eşit ve ayırım gözetmeden eriştirir.

Yasalar karşısında herkes eşit ve birdir. Karar verirken ayırım yapılmaz. Hizmetlerin buduna sunulmasında eşitlik ve doğruluk, sosyal hukuk düzeninin temel düşüncesini oluşturur.

“Eşitliğin de dayanağı Milli egemenliktir.”

13- YAPILABİLİRLİLİK:

Toplumun refahı için yapılan yasaların getirdiği yaptırımların o toplumu oluşturan kişiler tarafından yapılabilir olması önemlidir. Yoksa, dünyanın en iyi yasalarını yap, uygulanabilirliği yok ise, o yasalar uygulanmaz. Devlet idaresinde bu ilke toplumun değer yargıları ile yakından ilgilidir. Eğer bir yasa uygulanacak toplumun değer yargıları ile dengede kalıyorsa, o yasa, yapılabilirlik ilkesine sahip demektir.

14- AKLIN VE İLMİN EGEMENLİĞİ:

Yaşadığımız çağın en belirli özelliği; akıl ve ilim çağı olmasıdır.

Bu çağda akıl ve ilme sırt çevirmek ve onları yeterli derecede layıkıyla kullanmamak, tam çağ dışında kalmak, çağ dışına düşmedir.

Devletin yönetilmesinde aklın egemenliğini kuramamanın nedenlerini;

- a- Akıl kullanmamak,
- b- Aklın geliştirilmemesi,
- c- Aklın kurallarına uyulmaması,

Devletin yönetilmesinde ilmin egemenliğini kuramamanın nedenlerini ise,

- a- İlme değer vermemek,
- b- İlim disiplinine sahip olmamak,
- c- Bilime uyum sağlayamamak olarak düşünüyoruz.

İlim ilim için değil, ilim toplum için yapılır.

Milli kültürle uyuşmayan, milli kültüre hizmet etmeyen, milli kültürün buyruğuna girmeyen ve topluma herhangi bir yararı dokunmayan ilmin bir anlamı yoktur düşüncesindeyiz.

Akılla yapılan işler öğülür, alkışlanır.

15- HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ:

Türk devletinin idaresi hukukun üstünlüğüne dayanmalıdır. Demokratik sistemler hukuki bir düzendir. Yasalara dayanır.

Yasaların uygulanması ile ülke düzenir. Yasalar her şeyin ve herkesin üstündedir. Dolayısıyla yasa egemenliği temeldir. Ayrıca yasaları doğru ve eşit uygulamak gerekir.

Yasalar halkın hakkıdır, halkın hakkı olan bu yasalar;

Doğru yapılmalı,

Doğru ve eşit uygulanmalı,

Halkı korumalı,

Halkın değer yargıları ile dengede kalmalıdır.

Böyle kurulacak bir düzende sınıf ayırımı yoktur. Halkın hakkı en kısa zamanda teslim edilir, adalet yerine getirilir.

16- EGEMENLİK-BAĞIMSIZLIK:

Türk devletinde;

“Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milletininindir.”

Türk budunu egemenlik hakkını, kendi iradesi ile seçtiği vekilleri aracılığıyla kullanır.

Devlet ve Budunun geleceğinde öz irade geçerli ve egemendir.

Adaletin de dayanağı milli egemenliktir.

Hürriyetin de dayanağı milli egemenliktir.

Milli egemenlik ise milletin namusudur.

Türk toplumunda en yüksek hürriyetin, en büyük eşitlik ve adaletin sağlanması, korunması, ancak ve anacak tan kesin anlamıyla milli egemenliğin gerçekleşmiş bulunması ile mümkündür.

Türkçü düşünce, milli bağımsızlığı, milli hürriyeti birbirinden ayıramaz. Dışa karşı bağımsız olan bir milletin, içte de gerçek manası ile hür ve bağımsız olması gereğine inanır.

17- İNANÇ VE LAİKLİK:

Türk inanç sisteminde, Tanrı'nın varlığına ve birliğine inanmak esastır. Yaratılışın kaynağı ve sahibi olan Tanrı, görevlendirdiği kişi oğullarının yaşamı için de kurallardan oluşan buyruklarını kişi oğullarına ulaştırmıştır. Kişi oğulları Tanrı buyruklarını kendi kültür normların içinde uygulayarak yaşamlarını kurallara bağlamışlardır. Türkler Tanrı buyruklarını Türk kültürünün normları içinde uygulayarak toplum kurallarını oluşturacaklardır. Biz buna Türk Töresi diyoruz.

Lâiklik, siyasi iktidar ile dini iktidarın birbirinden ayrılması, birbirinin işine karışmaması demektir. Dinsizlik demek değildir.

Lâiklik, dini duygulara saygıyı emreder. Herkes inancında ve inancının gereklerini yerine getirmekte hürdür. Hiç kimse, dini düşünce ve duygularından dolayı kınanamaz. **Ancak, dini düşünce ve duyguların sınırı, Türk Milleti'ne zarar vermeye başlamasıdır.**

Türk Milleti, Tek Tanrı'ya inanan, Tanrı ile kişi-oğlunun arasına girilemeyeceğini bilen, kişilerin inançlarına saygı gösteren lâik düşünceli bir millettir.

18- ÖZGÜRLÜK [HÜRRİYET]:

Türkçü düşünce, her Türk'ün gerçek birer şahsiyet olarak sosyal hayat da layık olduğu yeri almasını özlediği içindir ki, özgürlüğün eşi bulunmaz ve yeri doldurulmaz bir nimet olduğunu kabul eder.

Bir ülkede, gerçek özgürlük havası esmezse, bir ülkede hakkın, hakikatin ve adaletin sesi yerine, zulmün, istismarın ve düzenbazlığın hâkim olduğu görülürse, o ülkede bol bol dalkavuk, pek çok korkak ve bir o kadar da zalim türer. Böyle bir ortamda şahsiyet sahibi mert insanlar asla çoğalmak imkânı bulamazlar.

Her kişi istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine mahsus siyasi bir fikre sahip olmak, seçtiği inancın (dinin) gereklerini yapmak veya yapmamak hak ve hürriyetine maliktir. Kimsenin fikrine ve vicdanına hâkim olunamaz.

Vicdan hürriyeti, mutlak ve taaruz edilemez, ferdin doğal haklarının en önemlilerinden tanınmalıdır.

Hürriyet olmayan bir ülkede ölüm ve izmihâl vardır. Her gelişmenin ve kurtuluşun anası hürriyettir.

19- ÇAĞDAŞLAŞMAK:

Çağdaşlaşmak, akıl ve ilmin ışığı altında tekniğin ve fennin alınması, teknik ve uygarlık bakımından en üst düzeye ulaşılması demektir.

Çağdaşlaşmak kültürün değişmesi değil, ilim, fen ve tekniğin değişmesi ve gelişmesidir.

20- BİLİM VE BİLİM ADAMLARINA SAYGI:

“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir.”

Türk devlet idaresinde rol oynayan en önemli unsur bilgidir. Bilginin kaynağı da bilim adamlarıdır.

Devletin idaresinde, danışmak için bilim adamlarından oluşacak bir danışma kuruluna gerek olduğuna inanıyoruz. Bu hem bilim adamlarına sevgimizin gereği, hem de devlet idaresinde bilimin gereğidir.

Devlet bilim ve bilgilerle yükselir.

21- TÜRK DEMOKRASİSİ-DİSİPLİNLİ DEMOKRASİ:

Demokrasi, millet egemenliğidir. Bir başka deyişle devletin ve yönetim gücünün millete ait olmasıdır.

Türk demokrasisi ise, kişiye kişi olduğu için değer veren, Türk Milleti’nin bütün kişilerinin kendilerini ilgilendiren kültürel, sosyal, ekonomik ve siyasal alanlarda alınacak her karara katılmasıdır.

Türk devletini, Türk Milletinin bütün kişileri yönetir. Bunun içinde alınacak her karara, Türk Milletinin her kişinin özgür bir irade ile katılabileceği Milli demokrasiyi kurmak şarttır. Bu amaçla, yurt ve budun sorunlarını ilgilendiren bazı büyük ve önemli kararlara bütün kişilerin katılabileceği **“HALK OYLAMASI”** “referandum” kurumunun oluşturulmasını gerekli görmekteyiz.

Geleceğin demokrasi anlayışının disiplinli demokrasi anlayışı olacağına inanıyoruz. Disiplinli demokrasinin esaslarını,

Düzen-Yasa-kural,

Seçim,

Yetki ve sorumluluk,

Akıl ve bilgi,

oluşturacaktır.

Disiplinli demokraside seçim esas yol olacak ve iktidarı belirleyecektir. Seçenler, seçtiklerini gerekli yetkilerle donatacakları için, seçilenlerde yetki tam ve kesin olacaktır. Bu yetki ödün verilmeden kullanılacaktır. Tam yetki tam sorumluluğu getirir. Tam yetki ile donatılanlar, gerekirse tam sorumlulukla hesap vermeye hazır olacaklardır. Seçilip te tam yetki ve tam sorumluluk alanların yol göstericisi akıl ve bilgi olmalıdır.

Disiplinli demokrasiyi, Türk toplumunun değer yargıları ile dengede kalan, düzeni koruyan yasalar ve o yasaların otoritesi olarak anlıyoruz.

Türk Milleti, disiplinli demokrasi yolunda ödün vermeden ilerleyerek, rejim davasını halledecek ve her şeyin başı olan siyasi huzuru sağlayacaktır.

Türk budununun iradesi dışında alınan kararlar Türk Kişisi’ni bağlamaz. Demokrasi anlayışımız disiplinli demokrasidir.

22- TÜRKÇÜ DÜNYA GÖRÜŞÜ:

Türk dünya görüşü; **Gök çadırımız, güneş tuğumuz.** Sözünde anlamını bulmaktadır. Çünkü Türk milleti' Tanrı'nın buyruklarını uygulayarak dünyaya Kut kuşağı bağlatmak için Tanrı tarafından görevlendirildiğine inanmaktadır. Bu da gösteriyor ki, Türkler Cihan Şümul bir dünya görünüşünü benimsemişlerdir.

Kişisel tutum ve davranıştan devlet anlayışına, aile telâkkisinden örf ve adetleri de düzenleyen toplum değerlerine kadar Türk Milleti'nin hayat felsefesini içine alan bu dünya görüşü Türk kültürünün Türk toplumuna karakterini veren çok önemli bir unsurdur. Türklerin de kendilerine has olup, tarih boyunca gelişen bir dünya görüşleri vardır. Bu dünya görüşünün temel unsurlarını şöyle sıralayabiliriz.

Düzen düşüncesi, Türk Töresi,
Devlet düşüncesi, mutluluğu devlette görmek,
Devlete sadakat, devlet otoritesi,
Tam bağımsızlık,
Gerçekçilik ve olabilirlik,
Toplumculuk ve toplumun çıkarlarını kişisel çıkarların üstünde tutmak,
Adalet
Mülkiyet,
Demokratik ruh ve özgürlük,
Barış,
Kadına saygı, kadın-erkek eşitliği,
Sosyal adalet ve paylaşım.

PARTİNİN İŞLEYİŞ İLKELERİ:

MADDE 6-

Parti çalışmalarında ilkeler:

a) Parti, amaçlarını gerçekleştirmek üzere, gücünü Türk Milletinin örgütlenmesiyle, kültür, doğruluk ve fütursuz mücadelesinden alır. Çalışmalarını uluslar arası coğrafyaya yayılmış Türk Milleti'nin bütün yaşam alanlarını esas alarak sürdürür.

b) TURAN, Türk Milliyetçiliği ilkesini titizlikle gözeticeğinden, bütün karar süreçlerinde en geniş katılımı sağlamak için yaygın meclis tarzı örgütlenmeyi esas alacaktır.

Türkçü katılım ve işleyişin en üst düzeyde sağlanması için meclis ve/veya yeni örgütlenme modelleriyle ilgili arayış ve tartışmalar özendirilecektir. Genel ve Yerel Meclisler olarak iki ana ayırımı tabi olacak meclislerin kuruluş, işleyiş, görev ve sorumlulukları çıkarılacak ilgili yönetmelikte düzenlenecektir.

c) Partinin tüm görevleri; demokrasi ilkeleri, hukuk ve tüzük ölçüleri çerçevesinde herkese açıktır. Üye, parti organlarında verimli biçimde yer almanın kişisel yetenek, kültür birikimi ve bilginin sürekli geliştirilmesinden geçtiğini bilerek kendini eğitir ve bu yeteneklere sahip üyelerin sorumluluk yerlerine seçilmeleri için çaba harcar. Partinin iç işleyişinde esas alınacak güç üyedir.

Partinin sorumluluk yerlerinde görev alma ve sürdürme, partinin düşünce ve programını benimseyerek hayata geçirme, partiyi başarıyla temsil etme, parti içi çalışmalara katılma, takip etme ve bu çalışmaları başarıyla sürdürmeye bağlıdır.

Partinin organ ve kurullarında sorumluluk düzeyinde yer alanların partiyi ve örgütünü büyütme, seçimlerde başarılı olma gibi objektif ölçülerde katealındığında belli bir başarı düzeyini yakalayamamış olduklarının anlaşılması ve bunun ilgili olduğu birimdeki üyeler arasında ortak bir kanı olarak gelişmesi halinde, ideoloji sahibi bir partinin üyesi olma gereği görevlerini yeni adaylara bırakmaları esastır.

d) Türklük inancı, Turan ekonomik İş birliği Örgütüne olan inançla da ölçülür. Bu bakımdan halkın ve partililerin siyasete sürekli ve etkin katılımını sağlamak üzere, iç işleyiş ve yaşamda, üyelerin iradesinin açığa çıkmasını sağlayan ve karar sahibi kılan bir seçim sistemi uygulanır. Seçim sisteminin demokrasinin özüne ve hukukun genel ilkelerine uygun olması vazgeçilmez bir ilkedir.

Seçenler, parti organlarına seçtiklerini gerek gördüklerinde denetleme ve geri çağırma hakkına sahiptirler.

e) Parti çalışmalarında ortak yönetim ve kişisel sorumluluk esastır. Genel Başkan ve aynı yerde il, ilçe ve belde başkanları iki dönemden fazla başkanlık görevi ifa edemezler. Aynı görevde yer alabilmek aradan bir olağan kongre döneminin geçmesine bağlıdır.

f) Partinin organ ve kurullarında yer alma dâhil olmak üzere kadınlara, parti yaşamının her alan ve düzeyinde eşitlik uygulanır.

g) Partide kararlar ikna temelinde uzlaşma aranarak alınır. Uzlaşma sağlanamadığı hallerde kararlar oy çokluğu ile alınır. Ancak her durumda davranış ve tutum birliği esastır. Kararın alınmasına katılmayanlar da alınan kararın uygulanmasına katılacaklardır.

h) Partide, karar ve yönetim organları dâhil olmak üzere tüm çalışmalar ve tartışmalar tam bir açıklık içerisinde yürütülür. Tüm parti üye ve örgütlerinin parti çalışmaları ile ilgili olarak zamanında, sürekli ve yeterli bir biçimde bilgilendirilme, bilgiye engelsiz ulaşabilme ve denetleyebilme hakkı vardır. Üyelerin ilgili organdan talep edeceği bilgiye makul sürede yazılı olarak cevap verilir. Süresinde cevap alınmaması halinde bir üst organa müracaat edilebilir.

i) Siyasetin tüm ülkede gençleştirilmesinin, partide siyasetin gençleştirilmesinden geçtiğinden hareketle, karar ve yönetim organlarında gençliğin aktif olarak yer almasını sağlamak partide gözetilen temel bir ilkedir. Tüm karar ve yönetim organları, yönetici ve üyeler bu ilkenin yaşam bulması için çaba sarfeder.

İKİNCİ BÖLÜM ÜYELİK

ÜYELİK ŞARTLARI:

MADDE 7-

Parti tüzük ve programında düzenlenen ilkelerin gereğini ve bu doğrultuda partinin her kademesinde üzerine düşen görevi yerine getirerek Türkçü/Toplumcu bir toplum için mücadeleyi, üyelik ödentisini ödemeyi ve parti çalışmalarına katılmayı kabul eden ve yasalar gereği siyasi partilere girmelerine engeli bulunmayan her yurttaş partiye üye olabilir.

Kadının cinsler arası eşitlik ilkesiyle, Medeni Kanun'dan kaynaklanan haklarını gözetmek amacıyla, partiye üye olduktan sonra birden fazla evlilik yapanların, yüz kızartıcı suçlardan hüküm giyenlerin, Türk Töresine uygun olmayan fiillerle iştigal edenlerin üyelikleri düşürülür.

ÜYELİK BAŞVURUSU VE KARARA BAĞLANMASI:

MADDE 8-

Partiye üyelik için başvuru, isteklinin sürekli oturduğu, okuduğu ya da sürekli işyerinin bulunduğu yerin ilçe başkanlığına kimlik belgesine göre üç nüsha olarak doldurulacak başvuru formu ile yapılır. Başvurucuya referans olmak üzere iki partili üye başvuru formunu imzalar. Başvuruya nüfus cüzdanı fotokopisi ve beş fotoğraf eklenir. Başvurana bir alındı belgesi verilir.

Başvuranın oturduğu yerde ilçe örgütü kurulmamışsa, üyelik başvurusu il örgütüne; il örgütü de kurulmamışsa genel merkeze yapılır.

Yurt dışından yapılacak başvurular, isteklilerin Türkiye'de en son oturdukları yerin ilçe başkanlığına, bulundukları yere en yakın yurtdışı temsilciliğine veya doğrudan genel merkeze yapılabilir. Başvuruya yurt dışındaki sürekli adres ile Türkiye'de iken sürekli oturdukları ilçedeki açık adres ve nüfus cüzdanının fotokopisini eklerler.

Genel merkez, gerek yurt dışı temsilciliği kanalıyla, gerekse doğrudan kendine yapılan başvurulara ilişkin belgeleri ilgili ilçe başkanlığına gönderir.

Üyelik başvuruları ilçe yönetim kurulunca incelenerek 15 gün içinde karara bağlanır. Bu süre içinde başvuru hakkında bir karar alınmaması halinde başvuru kabul edilmiş sayılır. Başvurunun kabul edilmesi ya da süresinde karar verilmemesi nedeniyle kabul edilmiş sayılması halinde üye defterine kaydı yapılır.

Başvurunun reddi halinde karar 15 gün içinde ilgiliye tebliğ edilir. Üyelik başvurusu ilçe yönetim kurullarınca reddedilenler, kararın kendilerine tebliğinden itibaren 15 gün içinde il yönetim kuruluna; il örgütü kurulmamış yerlerde Merkez Yürütme Kuruluna itiraz edebilirler. İtiraz üzerine ilgili parti organı 30 gün içerisinde karar verir. Bu süre içerisinde karar verilmemesi halinde itiraz kabul edilmiş sayılır. İtiraz üzerine ilgili parti organları tarafından verilen kararlar kesindir.

Üyeliğe kabul edilen kişinin, üye kayıt formunun bir nüshası örgütlenmeden sorumlu başkan yardımcılığına gönderilmek, diğeri il başkanlığında muhafaza edilmek üzere on beş gün içinde il başkanlığına gönderilir. Üçüncü nüsha ise, ilçe başkanlığındaki dosyada saklanır. Üyeliğe kabul edilenler ilçe yönetimince tutulan üye defterine kaydedilir ve il yönetimince örgütlenmeden sorumlu genel başkan yardımcılığına bildirilir. Genel merkez üye yazım bürosu asıl üye kayıtlarına geçirilir.

Kadın ve gençlik meclislerine aynı esaslar çerçevesinde aday ve asıl üye olunabilir. Partiye üye olan her kadın aynı zamanda kadın meclisinin de üyesidir. Ancak nitelikleri tüzükte ortaya konan şartlara uygun ve 18-28 yaşları arasında bulunan yurttaşlar isterlerse gençlik meclislerine üye olabilirler. Üyeliğe kabulde aday, kadın ya da gençlik meclislerine üye olması gerekenlerden biri ise ilçe yönetim kurulu aynı düzeydeki ilgili meclis yönetiminin görüşünü alarak karar verir.

Üyelik işleri, kayıtların düzenlenmesi, üyelik ile ilgili tutulacak defterler, örgütlenmeden sorumlu Genel başkan yardımcılığına bağlı üye yazım bürosunun kuruluşu ve işleyişi ile diğer tüm üyelik işlerine dair uygulama esasları Parti Meclisince çıkarılacak “Üyelik Yönetmeliği”nde gösterilir.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU KARARI İLE ÜYE YAZIMI:

MADDE 9-

Partiden ayrılmış, çıkarılmış ya da üye kayıt defterinden adı silinmiş üyeler ve daha önce siyasi partilerde görevli iken istifa edip partiye katılmak isteyen il, ilçe başkanları ve belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri, eski ve yeni milletvekilleri, yerel ve genel seçimlerde aday olmalarında yarar görülenler ile partinin gelişimi, toplumsal barış ve dayanışma açısından çalışmalarından yarar umulan kişiler talepleri halinde Merkez Yürütme Kurulu kararı ile üye yazılabilirler.

Bu kişiler hakkında tüzüğün 8. madde hükümleri uygulanmaz. Bu durumda üye kayıt formlarından birer nüsha ilgilinin istediği il ve ilçesine gönderilerek kayıt yaptırılır.

Merkez Yürütme Kurulu kararı ile partiye alınan kimselerin üyeliği hakkında, ilgili il ve ilçe yönetim kurulları makul sürede varsa itirazlarını, görüş ve düşüncelerini belgelerini de ekleyerek Merkez Yürütme Kuruluna bildirebilirler. Merkez Yürütme Kurulunun kararı kesindir.

PARTİ KİMLİK BELGESİ:

MADDE 10-

Üyeliği kesinleşenlere ilçe başkanlıklarınca, Örgütlenmeden Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı tarafından hazırlanan ve onaylanan tek tip üye kimlik belgesi verilir.

Yer değiştiren üye, yazımını aktardığı ilçe başkanlığından yeni kimlik belgesi almak zorundadır.

Partinin her düzeydeki karar ve yönetim organlarındaki başkan, yönetici ve görevlilerine örgütlenmeden sorumlu Genel başkan yardımcılığınca kimlik belgesi verilir.

YER DEĞİŞTİRME

MADDE 11-

Aynı anda partinin, birden çok örgüt birimine üye olunamaz. Böyle bir durumda, son yazılma tarihinden önceki yazımlar geçersizdir.

Yazılı olduğu ilçeden ayrılan üye, en geç bir ay içinde ayrıldığını ve taşındığı yeni adresi yazılı olduğu ilçe başkanlığına bildirir. İlçe başkanlığı üyenin yazımını gittiği yer ilçe başkanlığına derhal aktarmakla görevlidir. İlçe örgütlerinin de yer değişikliklerini öğrenmeleri halinde üyeliğin, üyenin taşındığı ilçeye nakli için kendiliklerinden gerekli işlemleri yapabilirler. Nakil işlemleri üye ile irtibatlı şekilde gerçekleştirilir.

Merkez organları, TBMM üyeleri ile birden çok ilçeyi kapsayan büyük şehir sınırları içinde oturan üyeler ile Merkez Yürütme Kurulunca görevlendirilenler haricinde, üyeler yazılı oldukları ilçe ve il dışında görev alamazlar.

Üyeler yazılı oldukları muhtarlık bölgesi dışında ilçe kongresine, yazılı oldukları ilçe dışında il kongresine ve yazılı oldukları ilçenin bağlı olduğu il dışından Genel Kongreye temsilci (delege) seçilemezler.

FAHRİ ÜYELİK

MADDE 12-

Partinin gelişmesi ve büyümesi bakımından özel katkısı olabilecek kişilerin çalışmalara katkısının sağlanması için, parti örgütleri, herhangi bir partiye üye olmayan ve isteyen kişiler arasından fahri üyeler kayıt edebilir. Partinin tüm örgüt, organ ve kademelerinde fahri üyelerden etkin ve verimli biçimde yararlanılabilmesi için Parti Meclisi gerekli yönetmeliği çıkarır.

ÜYE KAYIT DEFTERİ

MADDE 13-

İlçe yönetim kurulu, her köy ve mahalle için genel merkezce hazırlanıp gönderilen ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına onaylatılmış “Üye Kayıt Defteri” tutar. Parti üyeliğine kabul edilenler, mensup oldukları köy veya mahalleye göre sıra numarası verilerek bu deftere kaydedilirler.

Üye kayıt defterinin biçim ve içeriği, üye giriş formlarının düzenlenmesi, doldurulması ve saklanması, bu defterlere dayanarak genel merkeze gönderilmek üzere hazırlanacak özet bilgilerin nasıl düzenleneceği gibi hususlar 8. maddenin son fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.

Kadın ve gençlik meclisleri, genel merkezlerince çıkarılıp temel örgüt ilçe başkanlıklarınca onaylanmış üye kayıt defterleri tutarlar. Bu defterlere üyelikleri kesinleşenlerin kaydı yapılır. Kadın ve gençlik meclisleri defterlerine yazılan üyelerin ilçe defterindeki üye kayıt numaraları da defterin ayrı bir sütununa karşılıklı kontrol imkânı yaratması açısından kaydedilir.

PARTİDEN AYRILMA

MADDE 14-

Her üye dilediğinde herhangi bir gerekçe bildirme zorunluluğu olmadan üyelikten ayrılabilir. Parti den ayrılmak isteyen üye dilekçe, taahhütlü mektup ya da noter vasıtasıyla üyelikten ayrıldığını yazılı olduğu ilçe başkanlığına bildirir.

Başvuru üzerine ilçe başkanlığı ayrılmak isteyeninin adını üye defterinden siler ve durumu on gün içerisinde il başkanlığına, il başkanlığı da aynı süre içerisinde örgütlenmeden sorumlu genel başkan yardımcılığına bildirir ve ayrılan kişinin parti kimliği geri alınır.

ÜYELİĞİN DÜŞMESİ

MADDE 15-

A) Kendiliğinden Düşme;

- a) Üyenin ölümü,
 - b) Disiplin suçları nedeniyle yetkili kurulların verdiği karar,
- hallerinde ilçe yönetimi, üyenin üyeliğini re'sen düşürür, üye kayıt defterinden siler ve il yönetim kurulu üzerinden örgütlenmeden sorumlu genel başkan yardımcılığına bildirilir.

B) Üyeliğin Düşürülmesi;

- a) Üyenin, üye yazım sırasında yasaların ve tüzüğün aradığı nitelikleri taşımadığı,
- b) Üye olabilmek için aranılan niteliklerin üyelik sonrasında yitirildiği anlaşırsa, ilçe yönetim kurulu durumu il yönetim kuruluna 10 gün içerisinde bildirir.

İl yönetim kurulu üyeden en geç 10 gün içerisinde açıklama yapmasını ister. Bu süre içerisinde yanıt vermeyen ya da açıklaması inandırıcı gözükmeyen üyenin adının üye defterinden silinmesine il yönetim kurulunca karar verilir. Karar, ilgiliye, ilçesine ve örgütlenme-den sorumlu genel başkan yardımcılığına 10 gün içinde yazı ile bildirilir.

İlgili, kendisine yapılan bildirim gününden başlayarak 10 gün içinde Merkez Yürütme Kuruluna itirazda bulunabilir. Kurulun vereceği karar kesindir. 30 gün içinde karara bağlanmayan itirazlar kabul edilmiş sayılır.

Kararın kesinleşmesinden sonra ilçe yönetim kurulu, üyeliği düşürülen kişinin kaydını siler ve durumu il yönetim kuruluna, il yönetimi de örgütlenmeden sorumlu genel başkan yardımcılığına bildirir.

Bu şekilde üyeliği düşürülenler kadın ya da gençlik meclisi üyesi iseler, ilgili meclis temsilcilerinin görüşü alınır.

C) Resmi Mercilerin Kararı Üzerine;

Yetkili resmi mercilerin Siyasi Partiler Kanununa göre vereceği karar üzerine üyenin kaydı ilçe yönetim kurulu tarafından silinir ve durum üyeye bildirilir. Üye bu duruma Partinin organlarına itiraz edemez.

ÜYELERİN HAK VE GÖREVLERİ: MADDE 16-

A) Haklar:

- Partinin tüm organlarında göre ve talip olma ve görev alma,
- Yerel ve genel seçimlerde yasa ve tüzük kuralları gereği hangi yöntem uygulanırsa uygulansın aday yoklamalarına katılma ve seçildikleri takdirde partiden aday olma,
- Katılmaları tüzükle ön görülen kurul ve toplantılarda görüş, eleştiri ve düşüncelerini ifade etme ve isterlerse parti organlarına yazılı olarak sunma,
- Parti hukuku, uygulamalar ve parti politikaları ile ilgili olarak bilgi edinme ve bilgiye ulaşma,
- Partiden eğitim etkinlikleri düzenlenmesini talep etme, bu ve partinin diğer etkinliklerine katılma.

B) Görevler:

- Partinin programını, tüzüğünü, amaç ve ilkelerini, kararlar ve bildirgelerini, çalışmalarını, girişimlerini; bölge, ülke ve dünya sorunlarıyla ilgili görüşlerini öğrenmek, geniş kitlelere anlatmak ve benimsetmek için her fırsattan yararlanırlar. Partinin her tür etkinliğine katılırlar.
 - Tüzükveprogramgereğinceyadayetkiliorganlarınkararlarıdoğrultusunda seçildikleri ya da görevlendirildikleri parti kurullarının toplantılarına ve yürütme işlemlerine düzenli katılarak görevlerini eksiksiz yerine getirmeye çalışırlar. Olanakları ölçüsünde üstesinden gelebilecekleri her göreve çağrı beklemeksizin kendiliğinden istekli olurlar.
 - Bağlı oldukları organ ya da kademelerde parti sorunlarını en geniş özgürlük, nesnel ve yapıcı eleştiri havası içinde tartışır ve görüşlerini sunarlar. Yetkili organca sonuca ve karara bağlanmış konu hakkında, karşı görüşte olsalar da karara uygun davranırlar ve yaşama geçmesi için tüm olanakları ile çaba sarf ederler.
 - Seçimlerde partili adayların kazanmasını ve partinin başarısını sağlamak için tüm çalışmalara katılırlar.
 - Partinin önemli gelir kaynaklarından olan üye ödentisinin aynı zamanda üye parti ilişkisinde bir siyasal bağı da ifade ettiğini bilerek hareket ederler, ödentilerini zamanında ve maksimum düzeyde ödeyebilmek ve diğer üyelerin de vermelerini sağlamak için çaba içinde olurlar.
 - Üye kimlik belgesinin, kendilerini partinin varlığıyla bütünleştiren ilk nesnel kanıt olduğunu, kimlik belgesini göstermeksizin parti çalışmalarına katılmada güçlük çekeceklerini bilir; sürekli yanlarında taşır ve süresinde yenilerler.
 - Partide ya da kamu kuruluşlarında üstlendikleri görevleri ve devir işlemlerinin gereklerini eksiksiz yerine getirmekle sorumludurlar.
 - Siyasal çalışmalara olduğu kadar sosyal çalışmalara da katılarak toplumsal örgütlenmenin gelişmesine etkin katkıda bulunurlar. Birey ve toplumun özgürleşmesi, demokratik ve yaşanabilir bir ülkenin tesisinin, toplumun en küçük hücresine varana dek demokratik örgütlenmesinden geçtiği bilincinden hareketle sivil toplum örgütlenmesinin gelişmesi, kökleşmesi ve etkinleşmesi için çalışırlar; bu örgütlere üye olurlar, üyeliği teşvik ederler, etkinliklerine katılırlar ve buralarda ortaya çıkan görüş ve önerileri parti organlarına aktarırlar.
- Parti içinde; parti hukuku, ortak düşünce ve insanlık tarihinin ortaya çıkardığı evrensel değerler ışığında hareket etme ve bu değerlerin ortak ifadesi olan bir yaşamın tesisi, tüm üyelerin gerçekleşmesi için öncelikle çabası içinde olacakları olgulardır. Yerel ve geleneksel geri yapı ve tutumlar, tümünden inkâr ve katı retçiliğin tahripkârlığına düşmeden, çağdaş, ilerici ve demokratik ölçüler üyelerimiz tarafından esas alınarak aşılır.
- Bir hak olan eğitim, üyelerin parti içindeki en önemli görevlerinden biridir. Bu çerçevede üyeler, eğitim programlarını eksiksiz takip etmeyi, kendi çevrelerinde sürekli bireysel eğitim çalışmalarını sürdürmeyi en önemli sorumlulukları olarak algırlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM ÖRGÜT YAPISI

BİRİNCİ KISIM

PARTİ ORGANLARI:

PARTİ ORGAN VE KURULLARI

MADDE17-Partinin organ ve kurulları şunlardır:

I -Yerel Örgütler:

A) Köy Meclisi

B) Belde Örgütü

- a) Belde Kongresi,
- b) Belde Başkanı,
- c) Belde Yönetim Kurulu,
- d) Belde Danışma Meclisi,
- e) Belde Kadın Meclisi,
- f) Belde Gençlik Meclisi.

C) İlçe Örgütü

- a) İlçe Kongresi,
- b) İlçe Başkanı,
- c) İlçe Yönetim Kurulu,
- d) Mahalle Danışma Meclisi,
- e) İlçe Danışma Meclisi,
- f) İlçe Kadın Meclisi,
- g) İlçe Gençlik Meclisi,

D) İl Örgütü

- a) İl Kongresi,
- b) İl Başkanı,
- c) İl Yönetim Kurulu,
- d) İl Disiplin Kurulu,
- e) İl Danışma Meclisi,
- f) İl Kadın Meclisi,
- g) İl Gençlik Meclisi,

E) Parti Temsilciliği ve Lokalleri

- a) Parti temsilciliği,
- b) Parti lokalleri,

II-Merkezi Örgütler:

- a) Büyük Kongre,
- b) Genel başkanlık,
- c) Parti Meclisi (PM),
- d) Merkez Yürütme Kurulu (MYK),
- e) Merkez Disiplin Kurulu (MDK),
- f) Kadın Meclisi,
- g)Gençlik Meclisi,

III- Parti Grupları:

- a) TBMM Grubu,
- b) TBMM Grubu Yönetim Kurulu,
- c) TBMM Grubu Disiplin Kurulu,
- d) İl Genel Meclisleri Parti Grupları,
- e) Belediye Meclisleri Parti Grupları,

IV) Merkezi Danışma Büroları:

- a) AB-Müzakere Sürecini İzleme Bürosu
- b) İş ve Çalışma Yaşamı Bürosu
- c) Tarımsal Politikalar ve Tarım Üreticilerinin Sorunları Bürosu
- d) Siyasi İşler Bürosu
- e) Ekonomi ve Ekonomik Politikalar Bürosu
- f) Ekoloji ve Yerel Yönetimler Bürosu

V -PARTİ EĞİTİM OKULU:

VI -YURT DIŞI TEMSİLCİLİKLERİ:

Kadın ve gençlik meclisleri yukarıda düzenlenen biçimde merkezi ve yerel örgütler olarak teşkilatlanmış olup; örgütlenme, kongre ve seçimleri, temsilin oluşumu gibi hususlar çıkarılacak ilgili yönetmeliklerdeki esaslara göre yapılır.

İKİNCİ KISIM YEREL ÖRGÜTLER

KÖY MECLİSİ:

MADDE 18-

Köyde partiye kayıtlı üyelerin tümünün katılımıyla oluşur. Kendi içinden seçeceği temsilciler aracılığıyla bağlı bulunduğu belde veya ilçenin danışma meclisi toplantılarına katılır. Diğer hususlar çıkarılacak Meclis Yönetmeliğinde düzenlenir.

BELDE ÖRGÜTÜ:

MADDE 19-

Belde yönetim kurulu il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı bulunan yerlerde biri başkan olmak üzere 3 kişiden oluşur. Ancak kayıtlı üye sayısı 100'den fazla olan beldelerde yönetim kurulu biri başkan olmak üzere 5 kişiden oluşur.

Belde yönetim kurulunun ilk kuruluşu, ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak, il yönetim kurulu tarafından önerilecek listenin Merkez Yürütme Kurulu tarafından onaylanması ile gerçekleşir.

Kayıtlı üye sayısı 50'den fazla olmayan beldelerde kongre yapılmaz. Bu durumda belde üyeleri, görevlendirilen bir ilçe temsilcisinin gözetim ve denetiminde yapılacak toplantıda belde başkan ve yönetim kurulu üyelerini seçerler.

Üye sayısı 50'den fazla olan beldelerde aşağıdaki hüküm ve esaslara göre kongre yapılır.

Belde kongreleri, kayıtlı üyeleri 400'ün üstünde olmayan beldelerde bütün üyelerden; daha fazla üyesi bulunan beldelerde toplamı 400'ü aşmamak üzere, mahallelerden seçilecek kongre temsilcisinden (delegesinden) oluşur.

Mahallelerden seçilecek kongre temsilcisinin sayısının hesaplanması son milletvekili genel seçiminde partinin beldede aldığı oy toplamının 400'e bölünmesi ile bir katsayı bulunması ve mahalle oy miktarının bu katsayıya bölünmesi suretiyle yapılır. Parti seçime girmemişse kayıtlı üye sayısı esas alınarak hesap yapılır.

Belde yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile o beldenin partili belediye başkanı ve belediye meclis üyeleri kendi kongrelerinin tabii üyesidirler.

Geçici yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kendi kongrelerine katılırlar. Ancak 400'ün üstünde üyesi olan beldelerde ayrıca da kongre temsilcisi seçilmiş olmadıkları takdirde oy kullanamazlar.

Belde kongrelerinde belde başkanı ve 4 asil üye ile asil üye sayısından fazla ve yarısından az olmamak üzere yeteri kadar yedek üye seçilir. Ayrıca ilçe kongresi için, mahalle ve köyleri ile birlikte o beldeye düşen sayıda İlçe Kongre temsilcisi seçimi yapılır.

Belde kongreleri, ilçe kongresi sürelerine uygun olarak ilçe yönetim kurulunun gözetim ve denetimi altında yapılır.

Belde kongresi yargı denetimi ve gözetimi dışında olup, üye listelerinin ilçe seçim kurulu başkanlığına sunulması istisnası dışında, il ve ilçe kongreleri hakkındaki kurallar niteliğine aykırı düşmedikçe belde kongreleri hakkında da uygulanır.

BELDE DANIŞMA MECLİSİ:

MADDE 20-

Beldede partiye kayıtlı tüm üyelerin katılımıyla oluşur. Eğer üye sayısı 400'ü aşıyorsa, temsili katılımı 400'ü aşmamak kaydıyla toplanır. Başta beldenin özgün sorunları olmak üzere, genel siyasal sorunlar hakkında Belde yönetimine tavsiye kararlarında bulunur. Kendi içinden seçeceği temsilciler aracılığıyla, bağlı bulunduğu ilçe meclisi toplantılarına katılır. Diğer hususlar çıkarılacak Meclis Yönetmeliğinde düzenlenir.

BELDE KADIN MECLİSİ

MADDE 21-

Beldede partiye kayıtlı tüm kadın üyelerin arasından seçilen yeterli sayıda kişilerden ve bağlı birim temsilcilerinin katılımıyla oluşur. Belde yönetiminde temsilini bulur. Diğer hususlar çıkarılacak Kadın Meclis Yönetmeliğinde düzenlenir.

BELDE GENÇLİK MECLİSİ:

MADDE 22-

Beldede partiye kayıtlı 18-28 yaş arası üyeler arasından seçilecek yeterli sayıda kişi ve bağlı birim temsilcilerinden oluşur. Belde örgütünde temsilini bulur. Diğer hususlar çıkarılacak Gençlik Meclis Yönetmeliğinde düzenlenir.

İLÇE KONGRESİ:

MADDE 23-

İlçe kongresi, o ilçeye bağlı köy ve mahallelerin kayıtlı üyeleri ile belde kongrelerince seçilen en çok 400 üyeden oluşur. İlçe kongresi temsilcilerinin köy, mahalle ve beldelere göre dağılımı partinin son genel seçimlerde o ilçede aldığı oy sayısı esas alınarak saptanır. Parti seçime katılmamış ise bu oranlama üye sayısına göre yapılır. Bir ilçedeki kayıtlı üye sayısı 400 veya daha az ise, ilçe kongresi üyelerinin tümünün katılımı ile yapılır.

Kongre temsilcisi seçimlerinde Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilmiş üye listesi esas alınır.

Bir önceki kongrede seçilmiş ilçe başkanı ve ilçe yönetim kurulu üyeleri, beldelerin ve ilçelerin partili belediye başkanları ilçe kongrelerinin doğal üyeleridir. Geçici ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptirler. Ancak geçici ilçe yönetim kurulu başkanı ve üyelerinden delege sıfatı olmayanlar kongrede oy kullanamazlar.

Beldeye bağlı mahallelerin ilçe kongresi temsilcileri belde kongresin de seçilir.

İlçe kongrelerinde, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu asil ve yedek üyeleri ve o ilçeye düşen il kongresi temsilcileri seçilir. Aynı zamanda ilçe yönetim kurulunun çalışma raporu, mali rapor ve kesin hesap konusunda karar verir ve aklar.

İlçe kongrelerinde belirlenen sorunlar, görüşler ve alınan kararlar, gereğinde il kongresinde de tartışılmak üzere il yönetimlerine yazılı olarak iletilir.

İL KONGRESİ:

MADDE 24-

İl kongresi, ilçe kongrelerinden seçilen en çok 600 kongre temsilcisinden oluşur. Üye sayısı 600'ü geçmeyen illerde bütün üyeler kongre delegesidir. Üye sayısı 600'ü geçmeyen illerde, İlçe kongreleri yapılmadan da il kongreleri yapılabilir. İl kongre temsilcilerinin ilçelere göre dağılımı; partinin son seçimlerde o ilçede aldığı oy sayısı göz önünde tutularak saptanır. Parti seçime katılmamışsa bu oranlama üye sayısına göre yapılır.

O ilin partili milletvekilleri ile, yönetim ve disiplin kurullarının başkan ve üyeleri ile il belediye başkanı il kongresinin doğal üyeleridir.

Geçici il yönetim kurulu başkan ve üyeleri de kongreye katılma hakkına sahiptirler. Ancak geçici il yönetim kurulu başkanı ve üyelerinden delege sıfatı olmayanlar kongrede oy kullanmazlar.

İl Kongresi;

a) İl başkanını, il yönetim kurulu asıl ve yedek üyelerini, il disiplin kurulu asıl ve yedek üyelerini ve o ilde son genel seçimlerde alınan oy sayısı esas alınmak suretiyle Merkez Yürütme Kurulunca belirlenecek sayıda Büyük Kongre temsilcilerini seçer.

b) İl çevresi, yurt ve dünya sorunlarını tüzük, program, büyük kongre, Parti Meclisi kararları çerçevesinde tartışıp değerlendirerek politika oluşturur.

c) İl Yönetim kurulunun çalışma raporu, mali rapor ve kesin hesap konusunda karar verir ve aklar.

d) Tahmini bütçeyi onaylar.

İL VE İLÇE KONGRELERİ İÇİN ORTAK KURALLAR:

MADDE 25-

İl ve ilçe kongreleri, iki yıldan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere Parti Meclisinin belirlediği sürelerde toplanır.

İlçe kongrelerinin tarihi, ilçe yönetim kurulunun görüşü alınarak il yönetim kurulunca; il kongrelerinin tarihi ise, il yönetim kurulunun görüşü alınarak MYK tarafından belirlenir. Kongrenin gündemi il yönetim kurulunca hazırlanır.

Toplantının gün, yer ve saatiyle kongreye katılacakların listesi en az 15 gün önce, ilgili seçim kurul başkanlığına bildirilir. Ayrıca çoğunluk sağlanamadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin bilgiler de bu duyuruya eklenir. İkinci toplantıda çoğunluk aranmaz.

Seçim kurulu başkanı tarafından onaylanan listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar, toplantı tarihinden 7 gün önce il veya ilçe binasına asılmak üzere ve 3 gün süreyle ilan edilir.

Süresinde yapılan itirazlar, hâkim tarafından incelenerek karara bağlandıktan sonra listeler kesinleşir. Kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar kongrede esas alınır. Kongrenin toplanacağı gün, saat ve yer ile gündemi, kongre gününden en az 10 gün önce o yerdeki alışılmış duyuru araçları ile duyurulur. Gazete ile duyurmaya gerek olup olmadığına ilgili yönetim kurulunca karar verilir.

İl ve ilçe yönetim kurullarının, kongrelerine sunacakları raporlar, en az 15 gün öncesinden, il ve ilçe binalarında kongre temsilcilerinin incelemelerine sunulur.

Olağanüstü kongreler, yönetim kurulunun gerekli gördüğü hallerde veya kongre temsilcilerinin (delegelerin) 1/5'inin yazılı başvurusu üzerine, yönetim kurulunca olağanüstü toplantıya çağrılır. Olağanüstü kongre, çağrıldığı gündemle sınırlıdır.

Her kademe kongresi, başkan ya da yönetim kurulunun görevlendireceği bir üye tarafından açılır. Bir başkan ve yeteri kadar üyeden oluşan divan seçilir. Divan kararlarını çoğunlukla verir. Oyların eşitliğinde başkanın bulunduğu tarafın dediği esas alınır.

Divan başkanı toplantıyı yönetir, gündemi uygular ve kongre düzenini sağlar. Divan, demokratik işleyişi zedelemeyecek bütün tedbirleri alır, çalışmalarına ara verebilir ve kongre düzeni ile ilgili kararlar alabilir.

Kongre temsilcileri, bir konunun gündeme eklenmesini yazılı olarak isteyebilir. Öneri lehte ve aleyhte yapılacak birer konuşmadan sonra oylanır.

Kongreler, çalışmalarını hızlandırmak üzere yeteri kadar komisyon kurabilirler.

İlçe ve il kongrelerine katılacak temsilcilerin seçimi, kongrelerin toplanması ve çalışma düzenleri ile seçim yöntemi konusundaki ayrıntılar "Kongre Temsilcisi Seçimleri ile İl ve İlçe Kongreleri" yönetmeliğinde gösterilir.

İLÇE YÖNETİM KURULLAR

MADDE 26

İlçe yönetim kurulu asgari 1(bir) başkan 4 (dört) asil üyeden (toplam 5 (beş) kişiden oluşur. Ayrıca asıl üye sayısından fazla olmaması veya yarısından 1(bir) fazla olmak üzere yedek üye seçilir. İlçe yönetim kurulları toplam sayısı, oylama yapılırken sorun teşkil etmemesi için tek rakamla bitmelidir. Boşalan üyelerin yerleri aldıkları oy sayısına göre yedeklerle doldurulur.

Merkez ilçelerde örgütlenme, ilçe kuruluşları için belirlenen esaslara göre yapılır. Ancak üye sayısının eksilmesi çalışmalarda aksamalara yol açıyorsa il yönetim kurulu Merkez Yürütme Kurulunun onayını almak koşuluyla yenisinin seçilmesi için olağanüstü kongre yapılmasını isteyebilir ve bu amaçla yapılacak kongreye kadar, gereğinde geçici bir ilçe yönetim kurulu atayabilir.

MAHALLE DANIŞMA MECLİSİ:

MADDE 27-

Mahallede bulunan parti üyelerinin katılımıyla oluşur. Kendi içinden temsilciler aracılığıyla, İlçe danışma meclisine katılır. Mahalledeki sorunların tespiti ile çözümünde İlçe yönetimiyle koordineli çalışır.

İLÇE DANIŞMA MECLİSİ:

MADDE 28-

Mahallelerde seçilecek temsilcilerle, İlçe Kadın, İlçe Gençlik ve İlçeye bağlı Belde Danışma Meclislerinin temsilcilerinin katılımıyla oluşur. İlçenin sorunları başta olmak üzere, Genel siyasi sorunlar hakkında İlçe Yönetim Kurulu'na tavsiyelerde bulunur. Diğer hususlar çıkarılacak Danışma Meclisi Yönetmeliğinde düzenlenir.

İLÇE KADIN MECLİSİ:

MADDE 29-

İlçede partiye kayıtlı tüm kadın üyeler arasından seçilecek yeterli sayıda kişiyle bağlı birimlerin temsilcilerinin, katılımıyla oluşur. Diğer hususlar çıkarılacak Kadın Meclisi Yönetmeliğinde düzenlenir.

İLÇE GENÇLİK MECLİSİ:

MADDE 30-

İlçede partiye kayıtlı 18-28 yaş arası üyeler arasında yeterli sayıda seçilecek kişiler ve bağlı birimlerin temsilcilerinin katılımıyla, oluşur. Diğer hususlar çıkarılacak Gençlik Meclisi Yönetmeliğinde düzenlenir.

İL YÖNETİM KURULU:

MADDE 31-

İl yönetim kurulu, asgari 1(bir) başkan 6(Altı) asil üyeden toplam 7 kişiden oluşur.

Asıl üye sayısından çok olmamak ve yarısından 1(bir) fazla olmak üzere oy sıralamasına göre yedek üye seçilir.

İl yönetim kurulları toplam sayısı, oylama yapılırken sorun teşkil etmemesi için tek rakamdan oluşur.

Boşalan üyelerin yerleri oy sırasına göre yedeklerle doldurulur. Ancak boşalmalar nedeniyle üye sayısı, üye tam sayısının yarısının altına düşen il yönetim kurulları için Merkez Yürütme Kurulu yeni il yönetim kurulunun seçimini sağlamak için olağanüstü kongrenin yapılmasını sağlar.

Bu amaçla yapılacak kongreye kadar geçici bir il yönetim kurulunu atar.

BELDE, İLÇE VE İL BAŞKANLARI:

MADDE 32-

Belde, ilçe ve il başkanları kongrelerce seçilir; ertesı kongreye kadar görev yaparlar. Aynı kişi üst üste aynı yerde 2 dönemden fazla seçilemez. Yeniden seçilebilmek için aradan en az bir olağan kongre döneminin geçmesi zorunludur.

Belde, ilçe ve il başkanlıkları görev üstlendikleri yönetim birimlerinde partiyi temsil ederler. Başkanı oldukları yönetim kurullarının tüzük ve diğer yönetmeliklere uygun çalışmalarını sağlamak amacıyla; yönetim kurulu üyelerini veya parti üyelerini görevlendirebilirler.

Yönetim adına; parti örgütü, kamu kuruluşları, özel ve tüzel kişilerle ilişki kurarlar. Yönetim birimi çevresindeki kamu çalışmalarını izler ve gerekli girişimlerde bulunur.

İl ve ilçe başkanları gerekli görmeleri halinde alt yönetimlerin toplantılarına katılabilir ve bu toplantılara başkanlık edebilirler.

İL, İLÇE VE BELDE YÖNETİM KURULLARI İÇİN ORTAK KURALLAR:

MADDE 33-

Belde, ilçe ve il yönetim kurulları kongrelerinden sonraki ilk toplantılarında üye tam sayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla bir sayman seçerler. İlk atamalarda da aynı usul uygulanır.

İl ve ilçe Yönetim kurullarında ihtiyaca göre yeteri kadar il ya da ilçe başkan yardımcısı seçilir. İl başkan yardımcısı, il yönetim kurulu üyeleri arasından il başkanı; İlçe başkan yardımcısı da ilçe yönetim kurulu üyeleri arasından ilçe başkanı tarafından seçilir. Belde yönetimlerinde ise örgütlenmeden sorumlu olmak üzere bir başkan yardımcısı, belde yönetim kurulu üyeleri arasından belde başkanı tarafından seçilir.

İl başkan yardımcılarının sayısı; üye sayısı 14'e (on dört) kadar olan il yönetimlerinde 3'ten (üç) ve 40 (kırk) olan il yönetimlerinde 7 (yedi)'den fazla olamaz.

İlçe başkan yardımcılarının sayısı; üye sayısı 8'e (sekiz) kadar olan ilçe yönetimlerinde 1'den, (bir) 20'ye (yirmi) kadar olan ilçe yönetimlerinde 3'ten (üç) fazla olamaz.

İl ve ilçe başkan yardımcısı arasından birer kişi örgütlenmeden, diğerleri de ihtiyaca göre belirlenecek alanlardan sorumlu olmak üzere görevlendirilirler.

İl ve ilçe yönetimlerinde örgütlenmeden sorumlu başkan yardımcısı ihtiyaç halinde, kendilerine yardımcı olmak üzere, yönetim kurulu üyelerinden birini görevlendirebilirler.

Örgütlenmeden sorumlu başkan yardımcısı yazışmaların yürütülmesi, defterlerin tutulması ve toplantıların düzenlenmesini sağlar. Parti çalışmalarının izlenmesinde ve denetlenmesinde, başkanın yardımcısıdır. Bağlı birim örgütlerinin kurulması ve yenilenmesi için çalışma yürütür, birim ve kurullar arasında eş güdüm sağlar. Örgütlenme ile ilgili olarak partinin diğer organlarının sorumluluğunda olmayan bütün çalışmaları yürütür ve gereken önlemleri alır.

İl, ilçe ve belde saymanları kendi yönetim biriminin hesap işlerinden, gelir ve gider işlemlerinin süresinde ve düzenli yapılmasından ve hesapların kurallara uygun biçimde tutulmasından sorumludur. Partiye düzenli ve yeterli gelir sağlanmasına çalışır, bununla ilgili çalışmaları düzenlerler. Bağlı yönetim biriminin ya da akçeli işler üstlenen üyelerin hesaplarını illere, illerin genel merkeze göndermeleri gereken bütçe ve diğer hesapların süresinde tamamlanıp eksiksiz ulaştırılmasını ve denetimi sağlarlar. Üye ödentilerini toplar, bunun için gerekli girişimleri yaparlar. Partinin taşınır ve taşınmaz mallarının korunması için gerekli tedbirleri alırlar.

Başkan yardımcısı ile saymanlar görevleri ile ilgili çalışmalarından dolayı başkana ve ait oldukları yönetim kuruluna karşı sorumludurlar. Yönetim kurulu üye sayısının salt çoğunluğu ile görevden alınabilir.

Bir üye birden çok yönetime başkan, başkan yardımcısı ya da kurul üyesi olamaz. Kurulca alınan kararlar, karar defterine yazılır, katılan üyelerce imzalanır.

Yönetim Kurullarının çalışma yöntemleri ve görev bölümü "Yönetim Kurulları Çalışma Yönetmeliği" ile düzenlenir.

YÖNETİM KURULLARININ GÖREVLERİ:

MADDE 34-

Belde, ilçe ve il yönetim kurulları

a) Tüzüğe, yönetmeliklere ve yetkili organların karar ve genelgelerine uygun olarak kendi görev bölgelerindeki parti çalışmalarını verimli ve uyumlu bir biçimde yürütmek; kendi kademe kongresinin kararlarını uygulamak, bağlı birimleri denetlemek, aralarında uyum ve koordinasyonu sağlamakla,

b) Yurttaşlarla parti arasında, üyelerle örgüt ve genel merkez arasında verimli dayanışmayı ve iş birliğini, üyelerin sürekli eğitime katılımını sağlamak ve üye sayısını çağdaş ve demokratik bir denge içerisinde çoğaltmakla, bu amaçla belde, ilçe ve il meclisleriyle etkili bir iş birliği içinde olmakla,

c) Partinin görüşleri ile toplumsal sorunların çözümüne ilişkin politikalarını çevrelerinde anlatmak ve yaymak, partinin propagandasını yapmak, bu temelde partinin kitleler içerisinde sürekli etkin olmasını ve halkın partiye oy verme eğilimini artırmayı sağlamakla,

d) Partiyi seçimlere sürekli hazır bulundurmak ve partinin seçimlerde kazanmasını sağlamaya çalışmakla,

e) Yörelere özgü ekonomik ve sosyal sorunlar ile ilgili araştırmalar yapıp tartışmak, kararlar almak ve sonuçlarını üst yönetim birimlerine iletmekle,

f) Üst yönetimi bilgilendirerek ve koordinasyon içinde kamuoyuna dönük siyasal, toplumsal, kültürel etkinlikler düzenlemekle,

g) Parti gelirlerinin en elverişli şekilde toplanmasına, kanuna uygun yeni gelir kaynak-arı bulunmasına çalışmak, gerekli harcamaları usulüne uygun şekilde yapmakla,

h) Çevresindeki partililer ve bütün yurttaşlar arasında dostluk ve kardeşlik bağlarını yaymaya; geri toplumsal özelliklerden kaynaklı olarak ortaya çıkan sorunları çözmeye çalışmakla,

i) Bu görevleri yerine getirebilmek amacıyla partili üyelerden araştırma kurulları, çalışma komisyonları kurmak ve komisyonlar arsındaki eş güdümü sağlamakla,

j) Köy ve mahallelerde komisyon kurulmuş değilse, iletişimi sağlamak üzere öncelikle o köy veya mahalleden seçilmiş delegelerden birisine, yoksa bir partili üyeyi köy ve mahalle temsilcisi olarak görevlendirmekle, görevlidirler.

YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI:

MADDE 35-

Yönetim kurulları üye tam sayılarının yarısından fazlası ile ve en geç 10 günde bir toplanır. Gerek görülmesi halinde daha sık toplanabilecekleri gibi, başkan ya da üyelerin 1/3 ünün istemi üzerine olağanüstü olmak üzere de toplanabilirler. Toplantının günü ve saati önceden belirlenerek üyelere duyurulur ve sayısı ile birlikte karar defterine işlenir. Toplantıdan sonra bütün üyelere imza ettirilir. Karar toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alınır.

Haklı bir özrü olmaksızın üst üste üç veya zamanı ayrıca kararlaştırılarak imza karşılığı bildirilen ya da bir yıl içerisinde ayrı tarihlerde de olsa beş toplantıya katılmayan üye görevinden çekilmiş sayılır. Görevinden çekilmiş üyenin bir üst yönetim kuruluna itiraz hakkı vardır. Üst yönetim kurulunun kararı kesindir.

Kadın ve gençlik meclislerinin aynı düzeydeki temsilcileri de ilgili yönetim kurulu toplantısına katılırlar. Toplantıya katılan meclis temsilcileri ilgili yönetim kurulunun üyesi değilse, söz alabilir, ancak oy kullanamaz.

HİYERARŞİK YAPI VE SORUMLULUK:

MADDE 36-

Belde örgütü bağlı olduğu ilçe yönetimine; ilçe örgütü, il yönetim kuruluna, il yönetim kurulu Merkez Yürütme Kuruluna; Merkez Yürütme Kurulu, Parti Meclisine, Parti Meclisi de Büyük Kongreye bu sıralama içerisinde bağlı ve sorumludur.

Kadın ve gençlik meclisleri de kendi içinde aynı hiyerarşi ile merkezi yapılanmaya sahiptir. Özgün ve özerk bir yapılanmaya sahip olan meclisler, kendi alanlarında karar ve inisiyatif sahibidirler. Yerel örgütler ile işleyiş ve ilişkilendirme koordine şeklinde yürütülür, yaşanan sorunlar karşılıklı diyalogla çözülür. Sorunların son çözüm merci Merkez Yürütme Kuruludur.

GÖREVDEN ALMA

MADDE 37-

Partide seçimle gelinen görevden seçimle ayrılma esastır. Ancak aşağıda yazılı hükümler saklıdır.

A) Yönetim kurullarının başkan ve üyelerinin kusurlu davranışları:

- a) Yasalar ile parti tüzüğü, programı ve ilklerine uymayan; üst yönetim birimlerinin verdiği görevleri yapmayan ya da savsaklayan; bu birimler ile disiplin kurullarının ya da Parti zararına yol açacak biçimde yargı mercilerinin ya da idari mercilerin süreli yazılarını zamanında yanıtlamayan,
- b) Parti çıkarlarını açık ve ağır bir şekilde zedeleyecek veya sarsacak davranışlarda bulunan,
- c) Yasalarvetüzükgereğincetutulmasıgerekendeftervekayıtlarıusulüneuyguntutmayanveya muhafaza etmeyen, belde, ilçe ve il başkanlarıyla yönetim kurulu üyelerinin bir kısmı ya da tamamı yapılan uyarılara rağmen, uyarının gereğini yerine getirmemişse; belde başkanı, belde yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı ilçe yönetim kurulunca; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı il yönetim kurulunca ve il başkanı, il yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı Merkez Yürütme Kurulunca üye tamsayısının üçte iki çoğunluğuyla ve gizli oyla görevden alınabilir.

Belde başkanı, belde yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı il yönetim kuruluna; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı Merkez Yürütme Kuruluna; İl başkanı, il yönetim kurulu veya üyelerinin bir kısmı Parti Meclisine 5 gün içinde itiraz edebilirler. İlyönetimkurlunun10 gün, Merkez Yürütme kurulu ile Parti Meclisinin 45 gün içinde vereceği kararlar kesindir.

B) Disiplin Suçlarıyla İlgili Olarak Yapılan Soruşturmalarda:

a) Bir disiplin suçu işlediği ilgili yönetim kurulu kararı ile öne sürülen parti görevlisi veya herhangi düzeydeki bir yönetim kurulu üyesi, üst kurulun üçte iki çoğunluk ve gizli kararıyla geçici olarak üyelik haklarını kullanmaktan yasaklanabilir, görevden alınabilir ve kendisini kovuşturmaya yetkili disiplin kuruluna sevk edilirler.

b) İşlenen suç belde, ilçe veya il yönetim kurulunun topluca işlediği bir suç niteliğinde ise bu durumda bir üst organ tüm kurulu görevden almaya ve kovuşturmaya yetkili disiplin kuruluna sevk etmeye üçte iki oyçokluğu ve gizli oyla karar verebilir.

Disiplin soruşturmasıyla ilgili olarak görevden alınan kişi ve kurullar bu kararlara karşı (A) fıkrasındaki esaslara uygun olarak üst kurullara itiraz edebilirler.

(A) ve (B) fıkralarının uygulanması nedeniyle yönetim kurullarında yaşanan boşalmalar, Tüzüğün 27/son, 32/3-4 ve bu maddedeki hükümlere göre doldurulur ve gerekli önlemler alınır.

Geçici görevden almada kişi aklanır ya da yaptığı itiraz kabul edilirse göreve iade edilir. Görevden alınan yönetim kurulunun itirazı kabul edilir ve mevcut göreve devam kabil ise, ilgili yönetim kurulu göreve iade edilir. İtirazı incelemeye yetkili organ kararında iadeye yer olup olmadığı konusunda da bir karar verir.

GÖREVLERİN BOŞALMASI VE GEÇİCİ YÖNETİM KURULLARI:

MADDE 38-

Belde, ilçe ya da il için kongreye kadar görev yapmak üzere üst yönetim birimleri tarafından geçici yönetim kurulları atanır. Görevden alınma durumunda kararın il yönetim kuruluna bildirilmesinden başlayarak 45 gün içinde il kongresi toplanır ve yeni il yönetim kurulunu seçer. Bu süre ilçe için 30, belde için 20 gündür.

Bu süreler içinde yeni kongre temsilcileri seçilmemişse kongre seçimi eski kongre temsilcileri ve üyelerle yapılır.

Yönetim kurullarının görevden çekilmesidurumundadaaynı kurallar vesürelergeçerlidir.

Yönetim kurulu seçimi için toplanacak kongrede, yalnızca bu görev yerine getirilir. İşten el çektirme durumunda, el çektirme raporu okunur ve üst yönetim kurulu temsilcisi gerek görürse açıklama yapabilir. Konu üzerinde görüşme açılmaz, doğrudan seçime gidilir.

İL DISİPLİN KURULU:

MADDE 39-

İl Disiplin Kurulu, il kongrelerince seçilen 5 asil ve 3 yedek üyeden oluşur. Çalışma yöntemleri tüzüğün “Disiplin ve Denetim” bölümündeki hükümlerle düzenlenir.

İL DANIŞMA MECLİSİ

MADDE 40-

İlçe Danışma Meclisi; İl Kadın Meclisi ve İl Gençlik Meclisi temsilcilerinin katılımıyla oluşur. İlin sorunları başta olmak üzere genel siyasal sorunlar hakkında, İl Yönetim Kuruluna yazılı tavsiyelerde bulunur.

İL KADIN MECLİSİ:

MADDE 41-

İlçe kadın meclisi temsilcileri ve bağlı birim temsilcilerinin katılımıyla oluşur.

İL GENÇLİK MECLİSİ:

MADDE 42-

İlçe Gençlik Meclisi temsilcileri ile bağlı birimlerin temsilcilerinin katılımıyla oluşur.

KONGRELERİN SEÇİMLERİNE İTİRAZ:

MADDE 43-

Seçimlerin devamı sırasında yapılan işlemler ile seçim sonuç tutanaklarının düzenlenmesinden itibaren 2 gün içinde seçim sonuçlarına, yetkili ve görevli seçim kuruluna itiraz edilebilir.

İlçe seçim kurulu kararı kesindir.

Belde ve ilçe kongreleri için yapılan kongre temsilcisi seçimleri ile belde, ilçe ve il kongrelerinde seçimler dışındaki konularda alınmış olan kararlara ilişkin itirazlar, aşağıdaki kurallar içinde yapılır ve karara bağlanır.

a) Belde kongre temsilcisi seçimlerine karşı, seçimi yapılan köy ya da mahallede oturan üyeler tarafından 2 gün içinde belde yönetim kuruluna itiraz edilebilir. Belde yönetim kurulunun 3 gün içinde vereceği karara karşıda 2 gün içerisinde ilçe yönetim kuruluna itiraz edilebilir.

İlçe yönetim kurulunun 3 gün içinde vereceği kararı kesindir.

b) İlçe kongresinin gerek köy ve mahallelerde gerekse belde kongrelerinde yapılan seçimlerine ilişkin itirazlar seçimi yapılan köy ya da mahallede oturan üyeler veya seçimi yapılan belde kongresi üyeleri tarafından 2 gün içinde ilçe yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İlçe yönetim kurulunun 3 gün içinde vereceği karara karşı 2 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir.

İl yönetim kurulunun bu konuda 3 gün içinde vereceği karar kesindir.

c) İl Kongresinde alınan kararlara karşı kongre üyeleri Merkez Yürütme Kuruluna itiraz başvurusunda bulunabilirler.

Merkez Yürütme Kurulunun konu hakkında 10 gün içinde vereceği kararı kesindir.

Sonuçlar itiraz eden kişilere ve ilgili yönetim kurulu başkanlıklarına yazılı olarak bildirilir.

İlgili yönetim birimi belirlenen süre içerisinde itirazları karara bağlamazsa, ilgililerin 3 gün içerisinde bir üst yönetim birimine itiraz için başvuru hakkı doğar.

İtirazlar yazılı olarak ve gerekçeleri açıkça belirtilerek yapılır. İtirazlar çalışmaları ve diğer işlemleri durdurmaz.

PARTİ TEMSİLCİLİĞİ VE LOKALLERİ:

MADDE 44-

a) Parti temsilciliği:

Genel merkez ya da ilgili yönetim kurulu; henüz örgüt kurulmamış il ve ilçe merkezleri ile beldeelerde başvuran yurttaşlara ilk elden parti hakkında bilgi vermek, tüzük, program ve parti yayınları ile rozet, flama vb. parti sembollerini satmak, dağıtmak, üyelik için başvuran yurttaşların giriş belgelerini kabul etmek ve böylece o yerde parti örgütünün kurulmasına olanak sağlamak amacı ile, bütünüyle ilgili yönetim kurulunun sorumluluğunda olmak üzere bir parti üyesi eliyle “parti temsilciliği” açabilir. O il, ilçe veya belde parti örgütü kurulduğu anda temsilciliğin görevi sona erer. Ancak o il, ilçe ya da belde örgütleri gerekli gördüğü mahalle vb. birimlerde parti temsilcilikleri açabilir.

b) Parti Lokali:

Partinin genel merkez, il ve ilçe örgütleri ihtiyaç duymaları halinde bulundukları bölgelerde Dernekler Yasasının 90. maddesi çerçevesinde lokal açabilirler.

DİĞER GRUP VE YAN KURULUŞLAR:

MADDE 45-

Parti bünyesinde faaliyet göstermek üzere, tarım, çevre, işçi, esnaf, gibi alanlarda faaliyet göstermek üzere çalışma grupları kurulur.

Grupların kuruluşu, işleyişi, çalışma esasları, ana yönetim birimleri ile ilişkileri ve denetimleri yönetmeliklerinde düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM MERKEZİ ÖRGÜT

GENEL KONGRE:

GENEL KONGRE VE TEMSİLCİLERİ:

Madde 46-

Genel Kongre partinin en yüksek karar organıdır. Seçilmiş ve doğal üyelerden oluşur.

a) Seçilmiş Temsilciler:

Seçilmiş temsilciler Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının iki katından fazla olmamak üzere il kongrelerince seçilen temsilcilerdir. Her ilden Genel Kongreye düşecek temsilci sayısı aşağıdaki usul ve esaslara göre tespit edilir:

Önce, her ile bir temsilcilik tahsis edilir. Bu şekilde illere tahsis edilen temsilcilerin toplamı TBMM üye tam sayısının iki katı olan sayıdan çıkarılarak bulunan sayıya partinin son genel seçimlerde aldığı oy miktarı bölünür ve bir katsayı bulunur. Sonra o ilde alınan oy miktarı bu katsayıya bölünerek bulunan sayıyla tahsis edilen bir temsilcilik toplanarak o ile düşen Genel Kongre temsilcisi sayısı tespit edilir.

Parti seçime girmemişse her il kongresinde o ilin seçeceği milletvekili sayısının iki katı temsilci seçilerek genel kongrede temsil edilir.

Her il kongresinde kaç Genel Kongre temsilcisi seçileceği, kongre takvimine karar verilmesi aşamasında Merkez Yürütme Kurulunca belirlenerek il başkanlıklarına gönderilir.

b) Doğal Temsilciler:

Genel Başkan Parti Meclisi üyeleri, Merkez Disiplin Kurulu üyeleri, Partili bakan ve milletvekilleri ile Parti üyeliği süren kuruculardır.

Parti kurucularının sayısı seçilmiş Genel Kongre temsilcilerinin %15'inden çok ise, parti kurucuları toplanarak aralarından bu oranda üyeyi temsilci seçerler.

Eskiden Genel Başkanlık, TBMM Başkanlığı, Başbakanlık yapmış Genel Kongre üyesi olmayan partililerle, İl Meclisleri tarafından seçilmiş İl Meclis temsilcileri Genel Kongrenin onur üyesidirler. Onur üyeleri büyük kongrede konuşabilirler ancak oy kullanamazlar.

GENEL KONGRENİN TOPLANMASI:

MADDE 47-

a) Olağan Toplanma:

Genel Kongre olağan olarak iki yılda bir toplanır. Ancak, PM ya da Genel Kongre kararı ile bu süre bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir.

Genel Kongre toplantısından en az 15 gün önce kongreye katılacak temsilcilerin listesi ile, toplantının gündemi, yeri, günü, saati ve çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının ne zaman yapılacağına dair hususlar Yüksek Seçim Kurulunca önceden belirlenecek Seçim Kurulu Başkanlığına iki nüsha olarak verilir.

Genel Kongre toplantılarının yeri, zamanı ve gündemi tüm örgüte dağıtılmak üzere en az 15 gün önce bütün il başkanlıklarına bildirilir. Toplantının gazete ile ilan edilmesine gerek olup olmadığına Merkez Yürütme Kurulu karar verir.

Genel Kongrenin toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk çağrı üzerine yapılan toplantıda yeter sayı sağlanamıyorsa, yapılacak ikinci toplantıda yeter sayı aranmaz.

Genel Kongre karar yeter sayısı, yasa ya da tüzükte ayrı bir yeter sayıya bağlanan haller dışında hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

Genel kongre üyeleri belli bir konunun gündeme eklenmesini yazılı olarak isteyebilir. Öneride imzası bulunanlardan bir üye ile Parti Meclisi adına bir üye konuştuğundan sonra, oylama yapılır. Gündeme alınması oylama sonucu kesinleşirse, konu ilgili komisyonda rapora bağlandıktan sonra genel kongrede görüşülür. Kanunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri konularında karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için, bu tekliflerin genel kongrede hazır bulunanların 1/3'ü tarafından yapılmış olması şarttır. Bu teklifler, genel Kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra, komisyon raporuyla birlikte incelenir ve karara bağlanır.

b) Olağanüstü Toplanma:

Genel başkanın ya da Parti Meclisinin gerek görmesi ya da Genel Kongre üyelerinin 1/5'inin yazılı istemi üzerine Genel Kongre olağanüstü de toplanabilir. Bu durumda kongreye yeni temsilciler herhangi bir nedenle seçilememiş ise mevcut temsilcilerle toplanır. Olağanüstü toplantıda yalnız gündemdeki konular görüşülebilir.

Olağanüstü toplantının gündemi, yeri, gün ve saati en az 15 gün önceden genel başkan; boşalması halinde Parti Meclisinin genel başkan yardımcıları arasından seçeceği başkan vekilince duyurulur. İvedi durumlarda bu süre kısaltılabilir.

Olağan toplantılar hakkındaki tüzüksel düzenleme niteliğine aykırı olmadıkça olağanüstü toplantılar için de uygulanır.

GENEL KONGRENİN AÇILMASI VE DİVAN SEÇİMİ:

MADDE 48-

Genel Kongre; bir genel başkan yardımcısı, herhangi bir nedenle genel başkan yardımcısı kalmamışsa Parti Meclisince kendi içinden seçilmiş bir üye tarafından yapılan yoklamadan sonra açılır ve kongre başkanlık divanının seçimine geçilir.

Genel Kongrede başkanlık divanı bir başkan ve kararlaştırılan sayıda başkan yardımcısı ile yeteri kadar yazmandan oluşur. Başkanlık divanı açık oyla seçilir. Ancak oyların sayımında zorluk ya da duraksama olursa, büyük kongre gizli oyla ya da ad okunarak yapılmasını kararlaştırabilir.

Kongre divan başkanlığı, gündemi uygulamak, toplantıyı yönetmek, toplantıda düzeni sağlamak, düzeni bozanlara karşı toplantıdan çıkarma dahil gerekli yaptırımları uygulamak, toplantı tutanağını tanzim ve imza etmekle yükümlüdür. Kararlarını salt çoğunlukla verir ve oyların eşitliği halinde başkanın bulunduğu tarafın dediği olur.

Divan oluşumundan sonra genel başkan, yokluğunda başkan yardımcısı; Merkez Yürütme Kurulunun boşalması durumunda Parti Meclisinin kendi içinde seçeceği bir üye tarafından açılış konuşması yapılır.

KOMİSYONLAR:

MADDE 49-

Genel Kongrede, gündemin niteliği ve görüşülecek konular da dikkate alınarak gerekli komisyonlar kurulur. Her komisyonun kaç kişiden oluşacağı ile komisyon üyelerinde meslek ve ihtisas durumu Merkez Yürütme Kurulunca önceden belirlenir. Genel Kongre temsilcilerinin 1/20'si de gündemle ilgili bir komisyon kurulmasını yazılı bir önerge ile isteyebilir. Bu önerge oylamaya sunulur.

Komisyonu girmek isteyen adaylar arasında yapılacak açık oylamada en çok oy alan adaylar ilgili komisyona seçilir.

-35-

Komisyon kendi arasında bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir sözcü ve iki kâtip seçer. Komisyonlar üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve mevcudun salt çoğunluğu ile karar alır.

Komisyonlar inceledikleri konularla ilgili olarak düzenledikleri raporu kongre divan başkanlığına sunar. Genel Kongrede yapılan oylamadan sonra kabul edildiği takdirde kesinleşir.

GENEL KONGRE GÖRÜŞMELERİ:

MADDE 50-

Genel Kongre, genel başkan, Parti Meclisi, Merkez Disiplin Kurulu seçimlerini yargı gözetiminde gizli oy, açık ve aralıksız sayım ve ayırım ilkelerine göre Siyasi Partiler Yasasında öngörülen biçimde yapar.

Genel Kongre divan başkanı, varsa, öncelikle gündem değişiklikleri önerilerini tüzük esaslarına göre karara bağlar ve çalışmaları gündem uyarınca yürütür.

Genel Kongreye sunulacak raporlar, karar tasarıları ve öneriler; parti organları, üyeler ve ilgili kurullar ile ilişki ve iletişim içerisinde hazırlanır ve olgunlaşır. Olağan Genel Kongreden önce basılı olarak Parti Meclisince, Genel Kongre üyelerine duyurulmak üzere il ve ilçe örgüt birimlerine ulaştırılır ve kamuoyuna açıklanır.

Belde, ilçe ve il yönetim kurulları Genel Kongreden önce toplanarak raporları, tasarı ve önerileri görüşür ve değerlendirirler. Ancak bağlayıcı karar alamazlar.

Tasarı ve öneriler ancak kongrede ve açık oyla oluşturulan ilgili komisyonların raporu ile birlikte Genel Kongrede görüşülür ve karara bağlanır. Söz isteyenlere sıra ile söz verilir. Konu ile ilgili söz süreleri gerekiyorsa görüşmeye başlamadan önce saptanır. Söz isteyenlerin sayısı fazla ise, çalışma raporu üzerinde 5, öteki konularda 3 delege konuşmadan yeterlik önergesi oylanmaz.

Genel kongrede seçilecek organlara adaylık başvurusu için divan başkanlığınca belli bir süre tespit edilerek kongreye duyurulur. Bu süre sonunda adaylar ilan edilir.

Adaylığını koyanların seçilmeye engel durumlarının olduğu yolundaki itirazlar başkanlık divanınca seçimlerden önce gerekli inceleme yapılarak karara bağlanır.

Eğer seçilecek her organa ilişkin asıl ve yedekleri de belirtilerek, organlara seçilmesi gereken üye sayısı kadar adaydan oluşan tek bir liste verilmiş ve başka aday olmadığı anlaşılırsa, bu tek liste ile seçime girilir.

Aday oldukları belirlenenlerin sayısı seçimi yapılacak organların üye tam sayısını geçiyorsa aday olanların ismi soyadı alfabetik sırasına konup, aday oldukları organa göre belirtilerek oy pusulası haline getirilir.

Genel başkanlığa aday olanlar oy pusulalarını yeteri kadar çoğaltarak divan başkanlığına sunarlar.

Kongre Temsilcileri, divan başkanlığınca yukarıda belirtilen yöntemle oluşturulup çoğaltılan ve seçim kurulunca mühürlenene oy pusulalarında, seçimi yapılacak organa göre aday olanların isimlerinin karşısındaki kutucuğu işaretlemek suretiyle ve Genel Başkan adaylarından tercih ettiğinin oy pusulasını kullanarak oyunu kullanırlar. Oy pusulasında isimleri önünde işaret bulunanlar bir oy almış sayılır. Çoğaltılmış oy pusulalarında işaretlenen aday sayısı, Parti Meclisi için üye tam sayısından çok olmamak ve yarısından 1 (bir) fazla olmak üzere, Merkez Disiplin Kurulu için 11'den çok ve 7'den az olamaz. Bu sayılardan az veya çok aday ismi işaretlenen oy pusulaları geçersiz sayılır. Seçilecek her kurul ve Genel başkanlar için kullanılacak oy pusulaları seçim kurulunca belirlenmiş sandık kurulundan imza karşılığında alınacak mühürlü zarflar içinde kullanılır.

Seçimlerde, birden fazla organa aday olunamaz. Aynı organın asıl ve yedek üyeliklerine, ayrı ayrı aday olunamaz.

Seçimler Siyasi Partiler Yasasının 21. Maddesi esaslarına göre yapılır.

Genel Kongre kararları bütün organları ve üyeleri bağlar. Bu kararlar kamuoyuna ve üyelere duyurulur. Genel Kongrenin olağan ve olağanüstü toplantıları, çalışma yöntemleri "Genel Kongre Yönetmeliğinde" belirtilir. Bu yönetmelik büyük kongrenin ilk toplantısında görüşülerek karara bağlanır.

GENEL GÖREV VE YETKİLERİ:

MADDE 51-

Genel Kongrenin görev ve yetkileri şunlardır.

- a) Parti Genel Başkanı, Parti Meclisi ve Merkez Disiplin Kurulu asıl ve yedek üyelerini gizli oyla seçmek,
- b) Tüzük ve programda değişiklik yapmak,
- c) Parti Meclisinin çalışma raporunu görüşerek karara bağlamak,
- d) Partinin gelir-gider kesin hesabını kabul ve Parti Meclisini aklamak ya da kesin hesabı reddetmek,
- e) Toplum ve devleti ilgilendiren konularda partiye yön verecek dileklerde bulunmak veya bağlayıcı kararlar almak,
- f) Kongre komisyonlarından gelecek raporları görüşerek karara bağlamak,
- g) Yasaların ya da tüzüğün gösterdiği konuları karara bağlamak,

GENEL BAŞKANLIK

GENEL BAŞKANLIK:

MADDE 52-

Parti programı, tüzük hükümleri, PM kararları ve ilgili mevzuat doğrultusunda partiyi temsil ve yönetmek üzere, Parti Genel Başkanı seçilir.

Parti Genel Başkanı kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydı ile parti adına dava açma ve davada husumet yetkisi, Genel Başkana veya ona izafeten yetkileri kullanmak üzere parti tüzüğünde göstereceği mercilere aittir.

Parti genel başkanı, merkez karar ve yönetim kurulunun tabii başkanıdır.

Genel Başkanın çalışma tarzı, görev, yetkileri ve sorumlulukları tüzük hükümlerinde belirtilen çerçevedir.

GENEL BAŞKANLIK

SEÇİMİ MADDE 53-

Parti genel başkanı kongrece gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğu ile seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınamazsa, üçüncü oylamada en çok oyu alan seçilmiş sayılır. Genel başkan en fazla üç yıl için seçilir.

MADDE 54-

Genel Başkan, Genel Kongrece katılım sağlayan delegelerin salt çoğunluğu tarafından ve gizli oy ile Siyasi Partiler Yasasındaki esaslara göre seçilir.

Genel Başkan üst üste en fazla 6 (altı) olağan kongre dönemi için seçilebilir. Bu süre her halde 18 (on sekiz) yılı aşamaz. Bir kişinin tekrar genel başkanlığa aday olabilmesi için parti meclisinin salt çoğunluğunun onayı veya aradan bir olağan kongre veya olağanüstü kongre döneminin geçmesi gerekmektedir.

GENEL BAŞKANIN GÖREV VE YETKİLERİ:

MADDE 55-

a) Genel Başkan partiyi temsil eder ve disiplin kurulları dışında tüm parti organlarının doğal başkanıdır. Bu kurulların toplantılarına bu sıfatla katılabilir. Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu ve diğer yönetim kurullarında oy kullanabilir.

b) Tüzük, program hükümleri, Genel Kongre ve PM kararları ışığında parti çalışmalarını yürütür. Yetkili kurullarca verilen kararların uygulanmasını sağlar. Parti örgütüne ve ilgililere gerekli gördüğü bildirimleri yapar.

c) Genel Başkan parti yönetim birimlerini, kurul ve organlarını birlikte toplantıya çağırır ve başkanlık eder.

d) Genel Başkan aynı zamanda milletvekili ise, TBMM Parti Grubu tarafından verilecek kararla ayrıca partinin TBMM Grubu Başkanlığını yapar.

e) Örgüt birimleriyle TBMM Grubunun uyumlu olarak çalışmasını, partinin tüm organları ve üyeleri arasında verimli bir işbirliği ve dayanışma sağlanmasını ve parti çalışmalarında eş güdümü gözetir.

f) İç ve dış politika konularında partiyi bağlayıcı açıklamalar yapar.

g) Tüzük, PM ve MYK'nın verdiği diğer yetkileri kullanır.

h) Parti merkezi toplantıları ve büyük kongreye, hazırladığı değerlendirme raporunu sunar.

i) Alınacak kararların yapılan oylamasında, oy sayısı eşit çıkarsa, genel başkanın oyu belirleyici olacaktır.

j) Parti meclisi, Merkez Yürütme kurulu ve Merkez Disiplin Kurulu Genel Başkana karşı sorumludur. Genel Başkan Parti Meclisi ve Merkez Yürütme Kurulu üzerinde her türlü tasarruf yetkisine sahiptir.

GENEL BAŞKAN YARDIMCILARI:

MADDE 56-

a) Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulu üyelerini; Parti Meclisi üyeleri arasından veya parti üyelerinden Siyasi Partiler ve Sivil Toplum Örgütleri, örgütlenme, eğitim, hukuk-insan hakları ve dış ilişkiler, bilim araştırma ve proje geliştirme, yerel yönetimler, seçim ve propaganda, basın yayın işleri gibi alanlardan sorumlu olmak üzere yeteri kadar genel başkan yardımcısı ve genel sekreter, parti sözcüsü, genel başkan vekili ve genel sayman atama tasarrufuna ve yetkisine sahiptir.

b) Genel başkan yardımcıları, genel başkan vekilleri, genel sekreter ve genel saymandan herhangi biri Parti tüzüğüne göre disiplin suçu işlediğinde; Parti Meclisinin yarısından bir (1) fazlasının imzalı teklifi ile ve/veya Genel Başkan Tarafından disiplin kuruluna sevk edilir.

c) Parti Meclisi üyelerinden herhangi biri Parti Tüzüğüne göre Disiplin Suçu işlediğinde, MYK (Merkez Yürütme Kurulu) ve/veya Genel Başkan tarafından disipline sevk edilir.

d) Her Büyük Kongreden sonra yapacağı ilk toplantısında Parti Meclisi, genel başkan yardımcılarının sayısı, görevleri ile yetkilerinin sınırını alacağı kararla belirler.

GENEL BAŞKAN DANIŞMANLARI

MADDE 57-

Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulunun onayıyla bilim, siyaset, ekonomi, dış ilişkiler, hukuk gibi alanlarda katkılarından istifade etmek üzere yeteri sayıda danışman görevlendirebilir.

GENEL BAŞKANLIĞIN BOŞALMASI:

MADDE 58-

Genel Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması halinde Genel Kongre toplanıncaya kadar Parti Meclisi toplanarak partiyi temsil yetkisini bir genel başkan yardımcısına, genel başkan yardımcısının bulunmaması halinde bir üyesine tevdi eder.

Bu durumda 45 gün içerisinde Genel Kongreye gidilir.

PARTİ MECLİSİ (PM)

OLUŞUMU:

MADDE 59-

Parti Meclisi Genel Kongrece seçilen 54 (elli dört) asil üyeden oluşur. Asil üye sayısından çok olmamak ve yarısından1 (bir) fazla olmak üzere yeteri kadar yedek üye de seçilir.

Herhangi bir nedenden dolayı parti meclisinden boşalan yerlere (ölüm, istifa, disiplin suçu, evrak eksikliği, partiye karşı sorumluluğunu yerine getirmeyenler), sıralamaya göre yedeklerden atama yapılır.

Parti Meclisi Genel Kongreden sonra en yetkili parti organıdır. Parti işlerinin ülke düzeyinde karar organıdır. Partinin genel politikasını belirler.

Parti Meclisinin başkanı Genel Başkandır. Genel Başkanın bulunmadığı hallerde toplantıyı görevlendirilmiş bir genel başkan yardımcısı yönetir.

TOPLANMASI:

MADDE 60-

Parti Meclisi 45 günde bir toplanır.

Gündemi, Genel Başkanın görüşünü alarak, Genel Başkanın görevlendireceği bir genel başkan yardımcısı hazırlar ve toplantı gününden önce üyelere duyurulur. İncelencek yazı, tasarı ya da belge varsa, bunlar önceden üyelere ulaştırılır. Beşte bir üyenin görüşülmesini istediği konuları da gündeme alır.

Genel Başkan gerek gördükçe Parti Meclisini toplantıya çağırabilir. Üye tamsayısının beşte birinin yazılı talebi halinde görevlendirilen genel başkan yardımcısı, gündemi açıklayarak Parti Meclisini toplantıya çağırır.

Parti Meclisi üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır; kanun ve tüzükten kaynaklanan istisnalar dışında mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir. Oyların eşitliği halinde, başkanın bulunduğu tarafın dediği olur.

Parti Meclisi, bilgi almak ya da bir konuyu görüşmek üzere, toplantılarına partili bakanları, milletvekillerini, belediye ya da il başkanları ile kendi alanında uzman kişileri çağırabilir. Görüşmelere çağrılanlar kurulun üyesi değilse oy kullanamazlar.

Geçerli bir özrü olmaksızın olağan toplantılara bir yılda üç kez katılmayanların üyeliği, üye tam sayısının salt çoğunluğunca ve gizli oyla alınacak kararla düşer.

GÖREV VE YETKİLERİ:

MADDE 61-

Parti Meclisi, Genel Kongreden sonra partinin en yüksek karar organı olmak yetkisi ile;

- a) Yasa ve tüzük ile Genel Kongreye verilmiş yetkiler dışındaki tüm kararları alabilir.
- b) Parti programı ve Genel Kongre kararları çerçevesinde partinin politikalarını ve stratejisini saptar. Seçim bildirgesini hazırlar. Parti politikalarının halka anlatılıp benimsetilmesi için gerekli çalışmaları yapar.
- c) Partinin hükümet kurmasını, koalisyon ortağı olmasını, hükümetten çekilmesini TBMM grubu başkan vekilleri ile grup yönetim kurulu üyelerinin de görüşünü alarak karara bağlar
- d) Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümetlerin programı üzerindeki görüşlerini belirtir.
- e) Partinin hükümetle, başka parti ve kuruluşlarla ilişkilerini düzenleme kararları alır.
- f) Büyük Kongreye sunulacak çalışma raporları, öneri ve karar tasarıları hazırlar.
- g) Partinin tüzüğünde veya programında yapılacak değişiklik tasarılarını Genel Kongreye sunmak üzere hazırlar.
- h) Tüzüğün öngördüğü yönetmelikleri çıkarır. MYK'nın hazırladığı tasarıları da görüşür.
- i) Seçimlere katılıp katılmayı, seçimlerde, tüzükte yazılı hükümlere göre uygulanacak aday saptama yöntemini, tüm örgütün görüşünü de alarak, belirleyip karara bağlar. Parti Meclisi bu konudaki yetkilerini başka bir organa devredemez.
- j) Partinin tüzel kişiliğine son verme veya başka bir parti ile birleşme halinde görüş belirler.
- k) Merkez Yürütme Kurulu Üyelerini seçer.
- l) Yasa ve tüzükte öngörülen diğer görevleri yapar, yetkilerini kullanır ve görev ve yetkilerinin bir kısmını başka organlara devredebilir.

MERKEZ YÜRÜTME KURULU (MYK)

OLUŞUMU:

MADDE 62-

Merkez Yürütme Kurulu Genel Başkan tarafından parti meclisi üyeleri arasından veya parti doğal üyelerinden atanan;4 (dörtten fazla olmamak kaydı ile) genel başkan vekili, 1 (bir) genel sekreter, 1 (bir) parti sözcüsü, 1 (bir) genel sayman, 17 (on yedi) genel başkan yardımcısı üyeden oluşur.

Merkez Yürütme Kurulunda veya Parti Meclisinde üyelerden eksilme olması durumunda (istifa, ihraç veya ölüm) eksilen kişinin yerine Genel Başkan tarafından yine parti meclisi üyelerinden, yedek üyelerden veya partinin doğal üyelerinden ataması yapılır.

Merkez Yürütme Kurulu, parti amaçlarının gerçekleştirilmesi ve parti işlerinin yürütülmesinden sorumlu yetkili organdır.

Merkez Yürütme Kurulunun başkanı Genel Başkandır. Merkez Yürütme Kurulu üyeleri diğer kurullarda görev alamazlar.

Merkez Yürütme Kurulu üyelerinden herhangi biri; Parti Meclisi toplam üye sayısının yarıdan bir fazlasının imzalı teklifi üzerine parti meclisinin toplam üye sayısının oy birliği ile görevden alınabilir.

TOPLANMASI:

MADDE63-

Merkez Yürütme Kuruluna Genel Başkan başkanlık eder. Bulunmadığı durumlarda toplantıyı görevlendireceği bir başkan yardımcısı idare eder.

Merkez Yürütme Kurulu en geç 45 günde bir olağan olarak toplanır. Genel Başkan ya da görevlendireceği bir Genel başkan yardımcısı gündemi hazırlar ve üyelere duyurur.

Genel Başkan gerek gördükçe MYK'yı toplantıya çağırır. Her toplantıda bir sonraki toplantı günü saptanır. Haklı bir özrü olmaksızın bir yılda 4 toplantıya katılmayanların üyeliği Merkez Yürütme Kurulunun üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile düşürülebilir.

Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır; kanun ve tüzükten kaynaklanan istisnalar dışında mevcudun salt çoğunluğu ile karar verir.

Merkez Yürütme Kurulu, bilgi almak için ya da bir konuda görüşmek üzere, toplantılarına TBMM grup başkan vekillerini, partili bakan ve milletvekillerini, belediye ve il başkanları ile gerek gördüğü diğer kişileri çağırabilir. Görüşmeye katılanlar kurul üyesi değilse oy kullanamaz.

GÖREV VE YETKİLERİ:

MADDE 64-

Merkez Yürütme Kurulu, en üst yürütme organı olma yetkileriyle;

a) Genel Kongre ve Parti Meclisinin kararlarını uygular. Parti programını yayar, partinin ilkelerini benimsetmek, seçimleri kazanmak için gerekli tüm girişimleri yapar.

b) Gerekli il ve ilçelerde örgüt kurulmasına karar verir, Parti örgütünü yönetir, gerekli olması halinde görevden alır, çalışmalarını yönlendirir, örgütle devamlı ilişki sağlar, sorunlarının çözülmesine yardımcı olur.

c) Parti örgütünün program, tüzük ve yönetmeliklere uygun şekilde çalışmalarını denetler.

d) Partinin hükümetle, başka parti ve kuruluşlarla olan ilişkilerini Parti Meclisinin ilke kararları doğrultusunda düzenler.

e) Seçimlerle ilgili olarak Parti Meclisinin aldığı kararları uygular, ilke kararları doğrultusunda Milletvekilliği, belediye başkanlığı, belediye meclis üyeliği ve il genel meclis üyeliği için partiden aday adayı olanlar hakkında tüzüğün verdiği yetkileri kullanır.

f) Araştırma, yayın, parti içi eğitim çalışmalarını düzenler.

g) Olağan ve olağanüstü büyük kongrelerle ilgili hazırlıkları yapar.

h) Yıllık bütçeyi hazırlar, parti meclisinin onayından sonra uygular. Genel Kongreye ve ilgili yerlere sunmak üzere kesin hesabı çıkarır.

i) Parti gelirlerini arttırmak amacıyla gerekli yasal tedbirleri alır. Gelir makbuzlarını bastırarak gerekli birimlere gönderir.

j) Partinin amaçlarına uygun olarak Parti Meclisinin onayının alınması koşulu ile taşınmaz mal alımını, satımını veya işletilmesini planlar ve alınan kararları uygular.

k) Partinin uluslararası ilişkilerini düzenler, çalışmalarını yürütür.

l) Tüzüğün öngördüğü yönetmelikleri hazırlar, Parti Meclisinin onayından sonra uygular.

m) Belde, ilçe ve il kongre çalışmalarının, delege seçimlerinin yasa, tüzük ve yönetmeliklerle yetkili kurullarının kararlarına uygun yapılması için çalışır. Denetimlerini düzenli sürdürür ve gerekli kararı gecikmeden alır.

n) Parti Meclisine sunulacak raporu hazırlar.

o) Tüzükle Merkez Yürütme Kuruluna verilen diğer görevleri yapar.

p) Dönemsel planlamaları yaparak Parti Meclisinin onayından sonra uygular.

r) Parti Danışma Konferansını toplar; Parti Danışma Konferansı Genel Başkan, Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu ve Disiplin Kurulu Üyeleri, Partili Milletvekilleri ve Bakanlar, İl Başkanları ve Partili Belediye Başkanları, Kadın ve Gençlik Meclisleri Genel Merkez Yönetimleri, Genel Başkan danışmanları, sivil toplum örgütlerinin partili başkan ya da temsilcileri ve her ilin kendi konferansınca o ile düşen Büyük Kongre delege sayısının yarısı kadar seçilen temsilcisinin katılımından oluşur.

Merkez Yürütme Kurulu konferans bileşimini genişletebilir

Parti Danışma Konferansı olağan olarak yılda bir kez, kongre süreçlerinden önce toplanır. Merkez Yürütme Kurulu ve Genel Başkan yılda birden çok konferansın yapılmasına da karar verebilir.

Parti Danışma Konferansları; Büyük kongreye siyasal kararlar ve seçimlerle ilgili tavsiyelerde bulunur ve Parti Meclisi ile Merkez Yürütme Kurulunun yetki ve görev alanına giren konularda görüşlerini bildirir.

Parti Konferanslarının takvimini Merkez Yürütme Kurulu belirler ve İl Örgütleri ile gerekli kurum, kişi ve birimlere bildirir.

GENEL SAYMAN:

MADDE 65-

Genel Sayman, Genel Başkan tarafından parti meclisi üyeleri arasından veya parti üyeleri arasından atanır.

Genel sayman, Genel Başkanın onayıyla Merkez Yürütme Kurulu üyeleri arasından bir yardımcı seçer.

Genel Sayman parti gelirlerinin toplanması, harcamaların yapılması, gelir gider hesapları konusunda yerel örgütlerin denetlenmesi; gelir-gider defterinin, bütçe ve kesin hesapların yasalar ve tüzüğe uygun bir biçimde tutulmasının sağlanması ve yetkili kurulların bu konulara ilişkin kararlarının uygulanması ile görevlidir.

KURULLARDA GÖREV BÖLÜMÜ:

MADDE 66-

Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu ve Genel başkan yardımcıları ile genel başkan danışmanlarının çalışma yöntemleri ve görev bölümleri ile merkezde kurulacak büroların kuruluş, işleyiş biçimleri ve kadroları yönetmelikle düzenlenir.

YARGI İSTEĞİ İLE KONGRE:

MADDE 67-

Büyük Kongre veya il ve ilçe kongrelerinde yapılan seçimlerin, ilgili seçim kurulu başkanlığınca iptal edilmesi durumunda, Seçim Kurulu Başkanının saptadığı ve bildirdiği gün, saat ve yerde seçimlerin yenilenmesi için kongre toplanır. Bu kongrede yalnız seçim yapılır, görevini yapmayarak veya savsaklayarak seçimlerin iptaline neden olan sorumlular hakkında disiplin işlemi uygulanır.

MERKEZ DİSİPLİN KURULU:

MADDE 68-

Merkez Disiplin Kurulu, Büyük Kongrece seçilen 1 (bir) başkan, 1 (bir) sekreter, 9 (dokuz) asıl ve 7 (yedi) yedek üyeden oluşur. Çalışma koşul ve yöntemleri, tüzüğün “Disiplin ve Denetim” bölümündeki hükümlerle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM KADIN VE GENÇLİK MECLİSLERİ

KADIN MECLİSİ:

MADDE 69-

Kadın Meclisi, tüzüğün ilgili bölümünde sıralandığı gibi belde, ilçe, il ve genel merkez örgütleri olmak üzere merkezi yapılanmaya sahiptir. Köy ve mahalle birim ve temsilcileri de oluşturabilir.

Çalışmalarını sürdürmek üzere Genel Merkez, il, ilçe ve beldelerde ayrı bina tutulabilir.

Kadın Meclisi merkezi düzeyde Parti Meclisine karşı sorumludur.

Her kademedeki kadın kuruluşu, işleyişi, örgütlenmesi; belde, ilçe, il ve büyük kongreleri; yönetim kurulları, kurulların çalışma biçim ve düzeni, atanma ve görevden alınmaları, bina tutmaları ile genel örgüt yapısı ile karşılıklı ilişki ve konumu Parti Meclisince çıkarılacak “Kadın Meclisi Yönetmeliğinde” düzenlenir.

GENÇLİK MECLİSİ:

MADDE 70-

Gençlik Meclisi, tüzüğün ilgili bölümünde sıralandığı gibi belde, ilçe, il ve genel merkez örgütleri olmak üzere merkezi yapılanmaya sahiptir. Köy ve mahalle birim ve temsilcileri de oluşturabilir.

Çalışmalarını sürdürmek üzere Genel Merkez, il, ilçe ve beldelerde ayrı bina tutabilirler.

Gençlik Meclisi, merkezi düzeyde Parti Meclisine karşı sorumludur.

Her kademedeki Gençlik kuruluşu, işleyişi, örgütlenmesi; belde, ilçe ve il kongreleri; yönetim kurulları, kurulların çalışma biçim ve düzeni, atanma ve görevden alınmaları, bina tutmaları ile genel örgüt yapısı ile karşılıklı ilişki ve konumu Parti Meclisince çıkarılacak “Gençlik Meclisi Yönetmeliğinde” düzenlenir.

BEŞİNCİ KISIM
PARTİ GRUPLARI
TBMM PARTİ GRUBU

TBMM'DE GRUP KURULMASI:

MADDE 71-

Partili milletvekilleri, partinin TBMM Grubunu oluştururlar. Yasada belirtilen yeter sayıda milletvekili varsa grup kurulduğu, parti Genel Başkanı tarafından TBMM Başkanlığına yazı ile bildirilir.

Grubun çalışmaları iç yönetmeliğe göre düzenlenir. Siyasi Partiler Yasasının 23. maddesindeki ilkelere uygun olarak hazırlanıp kabul edilen Grup İç Yönetmeliği, grubun kurulduğunun bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içinde TBMM başkanlığına sunulur.

Grup iç yönetmeliğinde partinin tüzük ve programına aykırı hükümler yer almaz.

Grup Genel Kurulu partili tüm milletvekillerinden oluşur. Bakanlar Kuruluna ya da bir bakana güven ya da güvensizlik oyu verilmesi için karar alma yetkisi, Grup Genel Kurulundur. Bu yetki bir başka organa devredilemez. Grup Genel Kurulunda, seçimlerle ilgili oylamalar ile üyelere ilişkin bağlayıcı nitelikteki oylamalar gizli oyla yapılır.

GRUP BAŞKANI:

MADDE 72-

Partinin Genel Başkanı bir milletvekili ise parti grubu ve grup yönetim kurulunun da başkanıdır; değilse parti grubu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile grup üyelerinden birisini grup başkanı seçer. İlk iki turda salt çoğunluk sağlanamadığı takdirde, üçüncü oylamada en çok oyalan seçilmiş olur.

PARTİ GRUBU YÖNETİM KURULU:

MADDE 73-

TBMM grubu yönetim kurulu; grup başkanı, grup genel kurulunun kendi üyeleri arasından seçtiği iki başkan vekili ve on üyeden oluşur. Yeteri kadar yedek üye de seçilir.

Grup organları her toplantı yılının başında ve o toplantı yılı için seçilir. Seçimler gizli oyla yapılır.

Grup adına konuşmaya ve beyanatta bulunmaya grup başkanı yetkilidir. Bulunmadığı zamanlarda grup başkan vekilleri ya da ivedi durumlarda seçilen sözcüler bu yetkiyi kullanır.

Yasama girişimlerinin düzenli bir biçimde yürütülmesi ve meclis çalışmalarında uyum ve disiplin sağlanması grup yönetim kurulunun görevidir.

GRUP KURULAMAYAN DURUMLAR:

MADDE 74-

Partili milletvekillilerin sayısı grup kurmaya yetmiyorsa, bu milletvekilleri partinin genel tutumunu ilgilendiren ya da Genel Başkanca gerekli görülen konularda toplanarak ortak tutum belirler. Aralarındaki iş birliğinin ve görev bölümünün kurallarını Genel Başkana danışarak saptarlar.

TBMM GRUP DİSİPLİN KURULU:

MADDE 75-

Grup disiplin kurulu, grup genel kurulunca gizli oyla seçilen beş asil ve beş yedek üyeden oluşur. Seçimden sonraki on beş gün içinde yapılacak ilk toplantıda grup disiplin kurulu, başkan ve sekreter üyeyi seçer.

Grup disiplin kurulunun çalışma düzeni, yöntemleri ve yetkileri tüzüğün “Disiplin ve Denetim” bölümündeki hükümlere göre düzenlenir.

GRUP ÜYELERİNİN GÖREV VE SORUMLULUKLARI:

MADDE 76-

Partili Milletvekilleri, yasama çalışmalarında, partinin program, tüzük, büyük kongre ve Parti Meclisi kararları doğrultusunda çalışmak, grup genel kurulu ve grup yönetim kurulu kararlarını uygulamak ve desteklemekle yükümlüdürler. Geçerli özürleri olmadıkça Meclis Genel Kuruluna, komisyon ve grup toplantılarına katılırlar. Bu toplantılara özürsüz 3 (üç) kez üst üste gelmeyen üyeye grup yönetim kurulunca uyarı yapılır.

İL GENEL MECLİSİ VE BELEDİYE MECLİSİ GRUPLARI:

MADDE 77-

Belediye ve il genel meclisindeki partili üyeler, kendi aralarında bir grup oluştururlar.

Belediye başkanı parti üyesi ise Belediye Meclis grubunun başkanıdır. Değilse, gruplar başkanlarını kendi aralarından, gizli oyla ve grubun salt çoğunluğuyla seçerler. Salt çoğunluk sağlanamaması halinde en çok oyalan iki adayın katıldığı ikinci oylamada en fazla oyu alan aday grup başkanı seçilir.

Belediye meclisi parti grubu kendi içinde grup başkan vekillerini ve sözcülerini seçer.

İl genel meclisi parti grubunun başkanı il başkanıdır. Bu grup kendi içinden başkan vekili ve sözcüsünü seçer.

İl, ilçe ve belde başkanları parti gruplarını “Bütçe” , “Yıllık Program” ve “Faaliyet Raporu” görüşmeleri öncesi olmak üzere bir yıl içinde en az üç defa toplantıya çağırır.

Ayrıca ihtiyaç duyulduğu kadar toplantı yapılabilir. Bu toplantılar bir periyoda bağlanabileceği gibi, olağanüstü toplantılar halinde de yapılabilir. Parti örgütü ile ortak yapılan grup toplantılarına ilgili parti kademesi başkanı başkanlık eder.

Belediye başkanlarının yürütme ile ilgili yasal görevleri konusunda bağlayıcı grup kararı alınamaz.

Parti grupları il, ilçe ve belde başkan ve yönetim kurullarının görüş ve önerilerini dikkate alır.

Grup üyeleri, partinin program, tüzük ve ilkeleri ile büyük kongre, kendi kongreleri ve gruplarının kararlarına uymakla yükümlüdürler. Gruplarda alınan bağlayıcı kararlara aykırı davranış, ihraç sebebidir.

Belediye ve il genel meclisi parti gruplarının oluşturulması, çalışma yöntemleri ve bu grupların parti örgütü ile ilişkileri “Yerel Yönetimlerle İlişkiler Yönetmeliği”nde düzenlenir.

ALTINCI KISIM MERKEZİ DANIŞMA BÜROLARI

OLUŞUMU:

MADDE 78-

MYK'nın teklifi ve PM'nin onayıyla aşağıda belirtilen konularda MYK'ya bağlı olarak araştırma yapmak, bu konularda oluşacak parti politikalarına katkıda bulunmak üzere, Merkezi Danışma Büroları oluşturulur.

BİLEŞİMİ:

MADDE 79-

Bürolar PM tarafından, her büro bir MYK üyesinin sorumluluğunda, konusuyla ilgili parti üyesi veya üye olmayan sayısı PM tarafından belirlenecek uzmanlardan oluşur.

BÜROLAR:

MADDE-80

1) AB- Müzakere Sürecini İzleme, 2) İş ve Çalışma Yaşamı 3) Tarımsal Politikalar ve Tarım Üreticilerinin Sorunları 4) Siyasi İşler 5) Ekonomi ve Ekonomi Politikaları 6) Ekoloji ve Yerel Yönetimler Bürosu olmak üzere 6 bürodan oluşur. PM Kararıyla bu sayı artırılıp eksiltilebilir.

BÜROLARA İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER:

MADDE 81-

Merkezi Danışma Büroları MYK'ya bağlı olarak, kendi konularında bilimsel araştırmalar yapar, bu konularda parti politikalarının oluşumuna katkıda bulunacak toplantı-konferans-sempozyum vb. çeşitli akademik aktivitelerde bulunarak, sonuçlarını MYK'ya aktarır. Büroların çalışma tarzı, biri biriyle ve diğer parti organlarıyla ilişkileri ve diğer sorunlar PM tarafından çıkarılacak "Merkezi Danışma Büroları Yönetmeliği"nde düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM PARTİ EĞİTİM OKULU

PARTİDE EĞİTİM:

MADDE 82-

Partinin en temel hedeflerinden biri de; hak ve özgürlüklerinin derin bilinci ile hareket eden, değişim ve dönüşümü toplumsal yaşamın her alanında yaratacağı örgütlülükle sağlamayı hedefleyen aktif, birikimli, çağdaş ve demokrasiyi bir yaşam biçimi ve kültür olarak içselleştiren üyeler yaratarak toplumun değişimine katkı sunmaktır. Bu bakımdan bireyi ve toplu-mu değiştirmenin başlıca aracı olan eğitimi, parti içinde yoğun, yaygın ve etkin bir biçimde yürütmek en temel çalışma alanlarından biridir. Eğitim, partimizin temel bir işlevi olduğundan hiçbir şekilde yürütülen farklı faaliyetlerin gölgesinde ikincil bir çalışma olarak ele alınamaz.

Partinin eğitim programlarının katılma her üye ve yöneticinin temel hakkı ve görevidir.

Eğitim faaliyetleri, bu alanda görevlendirilen bir genel başkan yardımcısının başkanlığında oluşturulan "Merkezi Eğitim Kurulunca" organize edilir.

Eğitim genel merkezde verilebileceği gibi; il, ilçe ve belde örgütleri düzeyinde ya da panel, seminer, konferans gibi etkinliklerle zenginleştirilerek de verilebilir. Aktif eğitim temel bir yöntem olarak uygulanır.

Toplu eğitimin yanında yaşamın her anında üyelerin bireysel eğitimleriyle ilgili aktiviteler içinde olmaları esastır.

Eğitimin daha planlı ve programlı bir biçimde örgütlenmesini sağlamak için Parti Meclisinin kararı ile “Parti Eğitim Okulu” açılabilir. Parti Eğitim okulu için PM ayrı bir bina tutulmasını kararlaştırabilir.

Parti içi eğitim, eğitimin organizasyonu, çıkarılacak müfredatın niteliği, parti okulu ve eğitimde görevlendirilecek kadro ve eğitmenlerin görev ve yetkileri Parti Meclisince çıkarılacak “Eğitim Yönetmeliği”nde düzenlenir.

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLERİ

MADDE 83-

Partimiz, yurt dışında yurttaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı ülkelerle diğer yerlerde Parti Meclisinin kararı ile yurt dışı temsilcilikleri açabilir.

Kurulacak temsilciliklerin, tüzükte gösterilmesi zorunluluğu nedeniyle, aşağıdaki ülke ve şehirler belirlenmiştir;

Paris	(Fransa)
Berlin, Hamburg, Köln, Münih, Düsseldorf	(Almanya)
Stockholm, Upsala, Göteborg	(İsveç)
Amsterdam	(Hollanda)
Brüksel, Anvers	(Belçika)
Londra, Manchester	(İngiltere)
Atina, Selanik, Gümölcine	(Yunanistan)
Helsinki	(Finlandiya)
Viyana, Innsbruck	(Avusturya)
Roma	(İtalya)
Madrid, Barcelona	(İspanya)
Oslo	(Norveç)
Moskova	(Rusya)
Bükreş	(Romanya)
Zürih, Cenevre	(İsviçre)
Kahire	(Mısır)
Pekin, Şangay	(Çin)
Havana	(Küba)
Beyrut	(Lübnan)
Bağdat, Erbil, Duhok, Musul, Kerkük	(Irak)
Şam	(Suriye)
Tahran	(İran)
Washington, Newyork, San Fransisko, Los Angels	(ABD)
Üsküp	(Makedonya)
Priştine	(Kosova)
Podgorica	(Karadağ)
Sofya, Filibe	(Bulgaristan)
Saraybosna, Mostar	(Bosna Hersek)
Tiran	(Arnavutluk)
Zagreb	(Hırvatistan)
Lefkoşa, Girne	(KKTC)
Bakü	(Azerbaycan)

Aşkaabat, Merv	(Türkmenistan)
Taşkent, Semerkand, Buhara	(Özbekistan)
Astana, Almatı	(Kazakistan)
Bişkek	(Kırgızistan)
Kişinev	(Moldovya)
Kiev, Simferopol	(Ukrayna)
Budapeşte	(Macaristan)
Kabil	(Afganistan)
Borissaris	(Arjantin)
Melbourne, Sidney	(Avusturalya)
Cezayir	(Cezayir)
Kopenhag	(Danimarka)
Jakarta	(Endonezya)
Rabad	(Fas)
Seul	(Güneykore)
Tiflis,Batum	(Gürcüstan)
Yenidelhi	(Hindistan)
Amsterdam, Lahey	(Hollanda)
Dubin	(İrlanda)
Tokyo	(Japonya)
Toronto	(Kanada)
Duha	(Katar)
Trablusgarp	(Libya)
İslamabad	(Pakistan)
Varşova	(Polonya)
Lizbon	(Portekiz)
Duşanbe	(Tacikistan)
Tunus	(Tunus)
Amman	(Ürdün)
Sanna	(Yemen)

Bu temsilciliklerin kuruluşu, işleyişi, çalışma esasları, denetimleri ve diğer parti organları ile ilişkileri “Yurt Dışı Parti Temsilcilikleri Yönetmeliğinde” belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

PARTİ ADAYLARININ BELİRLENMESİ

ADAYLIKBAŞVURUSU:

MADDE 84-

Adaylık, Parti Meclisinin görevlendireceği bir genel başkan yardımcılığına bağlı olarak illerde kurulan “Adaylık Bürosuna” başvuru ile yapılır. Başvurular Yönetmelikte belirlenecek şekilde Genel Merkeze iletilir.

Başvuruya kısa öz geçmiş, partide yapılan çalışmalar, aday olmak için başvuruda bulunan üye ise ne zamandan beri üye olduğu, parti ödentilerini ödeyip ödemediğine ve eğitim programlarına katılıp katılmadıklarına dair belgeler ile yasa ile belirlenen diğer belgeler eklenir.

ADAYLAR VE SIRALARININ TESPİTİ USULLERİ:

MADDE 85-

Milletvekili genel ve ara seçimlerinde aday adaylıkları Parti Meclisince uygun bulunanlar arasından adayların sırasının tespiti;

- a) Önseçim,
 - b) Aday Yoklaması,
 - c) Merkez Yoklaması,
- Usul ve esaslarından biri veya birkaçı ile yapılabilir.

Yurdun tamamında bu usullerden yalnızca birinin ya da her seçim çevresine göre bu usullerden bir ya da birkaçının uygulanacağına Parti Meclisi karar verir.

a) Ön Seçim: Seçim çevresindeki bütün parti üyelerinin katılarak Yargı gözetiminde yapılacak seçimlerle parti adaylarının ve sıralamalarının belirlenmesidir.

Ön seçimler, Siyasi Partiler Yasasının ilgili hükümleri, tüzük ve çıkarılacak yönetmelikte belirtilen esaslara göre yapılır.

b) Aday Yoklaması: Aday yoklaması aşağıda belirtilen partililerin katılımıyla yapılan milletvekili aday tespit yöntemidir.

Aday yoklaması seçimlerine katılacak partililer şunlardır:

Seçim çevresinde oturan ve üyelikleri devam eden; parti kurucuları, eski bakan ve milletvekilleri, eski il ve belediye başkanları,

Seçim çevresinin bakan ve milletvekilleri,

İl, ilçe, belde başkanları ve yönetim kurulu üyeleri ile il disiplin kurulu üyeleri,

İl, İlçe İl Kadın ve gençlik meclisleri temsilcileri,

Partili belediye başkanları, belediye ve il genel meclisi üyeleri,

Partili köy ve mahalle muhtarları,

Genel kongre, il kongresi ve ilçe kongresi delegeleri,

Köy ve mahalle komisyonları ile diğer sürekli komisyon temsilcileri ve grupların üyeleri,

Sivil Toplum Örgütlerinin Partili başkan ya da temsilcileri.

c) Merkez Yoklaması: Tüm ülkede ya da belirlenecek bazı seçim çevrelerinde milletvekili adayları ve sıralarının Parti Meclisince belirlenmesidir.

Ön seçim sonuçlarının yetkili kurullarca geçersiz sayılması halinde adaylar ve sıraları merkez yoklaması yöntemiyle belirlenir.

Önseçimlerde eşit sayıda oy almış adayların öncelik sırası, tüzüğün4.maddesi(e) fıkrasının 2. cümlesinde belirtilen esasa göre belirlenir.

Parti Meclisi; ön seçim ya da aday yoklaması yapılmasına karar verilen seçim çevrelerinde, toplam olarak TBMM üyetamsayısının %5'ini aşmamak üzere, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını önseçim ya da aday yoklaması tarihinden en az 10 gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşuluyla merkez adayı gösterebilir.

YEREL SEÇİMLERDE PARTİ ADAYLARININ BELİRLENMESİ:

MADDE 86-

Yerel Seçimlerde parti adaylarının belirlenmesi bu bölümdeki kurallar ve ilgili yasalar göz önünde tutularak hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

PARTİ ADAYLARININ BİLDİRİLMESİ:

MADDE 87-

Genel Başkan, Parti Meclisince saptanan ve aday yoklaması suretiyle tespit edilen adayları ön seçimle belirlenen aday listelerine katarak seçim çevrelerine göre düzenler ve Yüksek Seçim Kuruluna süresinde verilmesini sağlar.

EKSİKLİKLERİN TAMAMLANMASI:

MADDE 88-

Aday listelerinin kesinleşmeden önce herhangi bir nedenle bu listelerde boşalma olursa ve listedeki sıraya göre kaydırma sonunda noksanlıklar doldurulamazsa eksiklikler Parti Meclisince tamamlanır.

ADAYLIK YÖNETMELİĞİ:

MADDE 89-

Milletvekilliği seçimlerinde ve mahalli seçimlerde parti adaylığına başvurma, aday adayları ile ilgili olarak yapılacak incelemenin niteliği ve yöntemi, adaylığa başvuranlardan ve adaylardan alınacak ödentinin ölçüsünü, adayların belirlenmesinde uygulanacak yöntem ve adaylıkla ilgili diğer konular “Adaylık Yönetmeliği”nde düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM HÜKÜMET KURMA KATILMA VE HÜKMETTEN AYRILMA

GÖREV VE YETKİ:

MADDE 90-

Hükümet kurulmasına, bir hükümete katılmaya ya da partinin hükümetten ayrılmasına Parti Meclisi karar verir. Partinin TBMM grubu varsa, bu yetki kullanımına grup başkan vekilleri ve grup yönetim kurulu üyeleri de katılır.

Partinin kurduğu hükümette bakanları, Merkez Yürütme Kurulu ve TBMM grup yönetim kurulunun görüşünü alarak partili başbakan belirler. Genel Başkan başbakan değilse, başbakan ile Genel Başkan, bakanların seçimini birlikte yaparlar.

Partinin katıldığı hükümete verilecek bakanlar konusunda başbakanın muhatabı Genel Başkandır.

HÜKÜMET PARTİ İLİŞKİSİ:

MADDE 91-

Partili bakanlar; partinin programına, genel politik kararlarına ve hükümet programına uymakla yükümlüdürler.

Partinin kurduğu ya da katıldığı hükümetle parti organları arasındaki uyumu sağlamakla genel başkan görevlidir. Tüm organlar ve üyeler, hükümetin başarısı için çalışmakla, karar ve icraatlarını anlatmakla; halkın istek, eğilim ve beklentilerini hükümete aktarmakla ödevlidir.

Hükümetten çekilme veya Merkez Yürütme Kurulunun aksine bir çekincesi olmadıkça koalisyonlardan ayrılma kararına rağmen görevini bırakmayan bakanlar, partiden ayrılmış sayılırlar.

Genel başkan dahil Merkez Yürütme Kurulunda 10 kişiden fazla üye hükümette yer alamaz. Bu sayı aşıldığı takdirde genel başkanca uygun görülenler MYK da ki görevlerini bırakırlar. Çekilenlerin yerleri yedekleri ile doldurulur. TBMM Grup başkan vekilleri de aynı zamanda bakan olamazlar.

YEDİNCİ BÖLÜM DİSİPLİN

DİSİPLİN KURULLARININ GÖREVLERİ:

MADDE 92-

Parti üyelerinin, yöneticilerinin veya kurullarının işledikleri disiplin suçlarını saptama ve cezalandırma görev ve yetkisi disiplin kurullarınınındır.

Tüzükçe belirlenen disiplin kurullarının görevleri şöyledir:

a) Merkez Disiplin Kurulu: Genel Başkan, Parti Meclisi ile Merkez Yürütme Kurulu ve kendi üyeleri; parti üyelikleri devam eden parti kurucuları, TBMM üyelerinin yasama çalışmaları dışında kalan eylemlerinden kaynaklanan parti suçları, il başkanları ve il disiplin kurulu üyeleri, partili il ve ilçe belediye başkanlarının işledikleri parti suçları ile il disiplin kurulu kararlarına yapılan itirazlar Merkez Disiplin Kurulunca,

b) Grup Disiplin Kurulu: Partili milletvekillerinin grup disiplinine, grup iç yönetmeliğine, grup bağlayıcı kararlarına aykırı davranışlarından doğan parti suçları Grup Disiplin Kurulunca,

c) Müşterek Disiplin Kurulu: TBMM üyelerinin kendi haklarındaki Grup Disiplin Kurulu kararları ile Merkez Disiplin Kurulu kararlarına karşı yaptıkları itirazlar ile Partili milletvekillerinin partiden geçici veya kesin olarak çıkarılmalarını gerektiren fiiller Müşterek Disiplin Kurulunca,

d) İl Disiplin Kurulu: Diğer partili üyelerin parti suçları, İl Disiplin kurullarınca karara bağlanır.

DİSİPLİN KURULLARINA SEVK YETKİSİ:

MADDE 93-

a) Kurulların Sevki: Merkez Disiplin Kurulunun görevine giren suçlar Merkez Yürütme Kurulunca; Grup Disiplin Kurulunun yetkisine giren fiiller Grup Yönetim Kurulunca; Müşterek Disiplin Kurulunun Yetkisine giren hususlar niteliğine göre ilgilinin itirazı, Grup Yönetim Kurulu ya da Merkez Yürütme Kurulunca; il disiplin kurullarının görevine giren hususlarda il yönetim kurulunca sevk edilir.

Genel Başkanın isteği üzerine,

PM isteği üzerine partiye karşı işlenen suçlarda, Disiplin Kuruluna sevkini isteyebilir.

Disipline sevk kararı, sevke yetkili kurulun üye tam sayısının salt çoğunluğunun gizli oyu ile alınır. Yetkili kurul sevke karar vermeden önce ilgiliyi dinler, gerekli gördüğü inceleme ve araştırmaları yapabilir.

İhbar ya da şikâyet eden, yetkili kurulun üyesi ise, konuyla ilgili toplantı ve görüşmelere katılamaz, inceleme ve araştırma görevi verilemez.

b) Kendiliğinden (re'sen) Soruşturma: Disiplin kurullarının kendi görev ve yetki alanlarına giren bir parti suçunun işlendiğini, şikâyet ve ihbar üzerine veya kendiliğinden öğrenmeleri durumunda, soruşturma izni verilmesi için sevk yetkisine sahip kurullara baş vururlar.

Sevk yetkisine sahip kurullar talebi en geç 30 gün içinde, üye sayısının salt çoğunluğuyla karara bağlarlar. 30 gün içinde karar verilmemesi durumunda soruşturma talebi kabul edilmiş sayılır. İl Yönetim kurullarının sevk talebinin reddi kararlarına karşı il disiplin kurulu 10 gün içerisinde Merkez Yürütme Kuruluna; Merkez Yürütme Kurulunun sevk talebinin reddi kararlarına karşı ilgili disiplin kurulu 10 gün içinde Parti Meclisine itiraz edebilir. İlgili kurulların itiraz üzerine verdiği kararlar kesindir.

Bunun üzerine ilgili disiplin kurulu soruşturmayı genel hükümlere göre yürütür.

Disiplin kurulları, kendilerine intikal eden fiiller bir üst ya da ayrı bir yer disiplin kurulunun alanına girdiği sonucuna varırsa, Merkez Yürütme Kurulu aracılığıyla olayı yetkili ve görevli disiplin kuruluna gönderir.

DİSİPLİN SUÇLARI:

MADDE 94-

Disiplin Kurullarının görev ve yetki alanlarına giren suçlar aşağıdadır:

a) Yetkili kurulların aldığı kararlara uymamak ve bu kararlara aykırı davranmak.

b) Yetkili organlarca verilen görevleri özürsüz yapmaktan kaçınmak ya da engellemek veya bu organların çağrısına haklı bir özrü olmaksızın icabet etmemek.

c) Görev verilmediği konularda kendisini görevli gibi göstermek.

d) Partinin yetkili organlarınca kendisine verilen yetkiyi ya da kendisine gösterilen güveni kötüye kullanmak.

e) Kapalı toplantılarda görüşülenleri açıklamak.

- f) Partinin genel tutumuna ve doğrultusuna ters düşen kuruluşlara yetkili organların uyarısına karşı üye olmak ya da bu kuruluşların çalışmalarına katılmak ya da yardımcı olmak.
- g) Kendisinin yadabaşkasının kişisel çıkarları için pozisyonundan yararlanmaya çalışmak.
- h) Geçerli bir özrü olmaksızın seçimlerde oy kullanmamak.
- i) Aile içi dahil olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddet kullanmak
- j) Parti adaylarına karşı başka parti adaylarından yana açık veya gizli çalışmak.
- k) Partiye ait belgeler ile kayıtlarda değişiklik ya da hile yapmak, gerçeklere aykırı üye yazmak, kayıt yapmak ya da kayıtları bozmak veya makul bir neden olmaksızın üye kayıt talepleri konusundaki işlemleri yapmamak, yapmaktan kaçınmak.
- l) Partinin parasını, eşyasını, mallarını ya da üyelerce parti çalışmaları ya da sosyal çalışmalar için kendisine emanet edilen parayı, eşyayı, malları kötüye kullanmak.
- m) Yetkili organların kararı olmadan başka partilerin listesinden ya da bağımsız aday olmak. Türkiye Büyük Millet Meclisi bağlayıcı grup kararlarına aykırı davranmak.
- n) Parti Meclisince kurma veya katılmaya karar verilmemiş hükümete, bu kuruldan izin almaksızın üyelik kabul etmek.
- o) Kongre, grup ve yetkili kurulların çalışmalarını engelleme, bozma ve bozdurma amacı ile yetkili organ ve kişilere karşı, tüzüğe uygun itirazlar dışında partinin tüzüğünü bozmaya yönelik her türlü eylemde bulunmak.
- p) Cinsel tacizde bulunduğu ya da rüşvet, yolsuzluk, dolandırıcılık yapanlar.
- q) Yukarıdaki maddelerden en az 3 (üç) tane disiplin suçu işleyenler.

DİSİPLİN CEZALARI:

MADDE 95-

Disiplin Cezaları; uyarma, kınama, üyelikten ya da gruptan geçici veya kesin çıkarmadır.

Uyarma; yazılı olarak dikkat çekmedir.

Kınama; yazılı olarak kusur bildirmediir.

Üyelikten geçici çıkarma; üyenin parti ile ilişkisinin 3 aydan 12 aya kadar kesilmesidir.

Kesin Çıkarma; süresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir.

Disiplin Kurullarınca:

Tüzüğün 84. maddesinin (a), (b), (c), (d), (e), (f), bentlerinde yazılı eylemlerde bulunan üyeler hakkında uyarma,

(g), (h), (i), (j), (k) bentlerinde yazılı eylemde bulunan üyeler hakkında geçici çıkarma;

(l), (m), (n), (o), (p), (r) bentlerinde yazılı eylemde bulunan üyeler hakkında, kesin çıkarma cezası verilir.

Ceza verilmesine neden olan eylemin tekrarlanması halinde bir üst derece ceza uygulanır.

Kınama cezası alanlar bir yıl süreyle kurullara seçilemezler, seçilmişlerse görevden alınırlar.

Geçici çıkarma cezası alanlar bu süre içinde üyelere tanınan hakları kullanamazlar. Ancak, her türlü üyelik yükümlülükleri devam eder.

Kınama ve geçici çıkarma cezaları, üye kayıt defterine işlenir, yetkili disiplin kurulunca hemen Başkanlığa bilgi verilir.

Kesin çıkarma cezası alanların adları silinir. Başkanlıkça tüm örgüte duyurulur. Parti milletvekillerinin TBMM grup üyeliğinden kesin olarak çıkarılması, partiden çıkarılmayı gerektirir.

TBMM grubunda geçici çıkarılmasına karar verilen milletvekili bu süre içinde grup toplantılarına katılamaz. Belediye başkanı, belediye meclis üyeleri ve il genel meclis üyelerinden oluşan gruplar içinde bu kural geçerlidir.

Disiplin kurulu kararları kesinleştiği günden itibaren yürürlüğe girer.

DİSİPLİN KURULLARININ ÇALIŞMA KURALLARI:

MADDE 96-

Özürsüz olarak yılda üç toplantıya katılmayan disiplin kurulu üyelerinin üyelikleri düşer. Üyeliğin boşalması halinde oy sıralamasına göre yedekler çağrılır.

Disiplin kurulları üye tamsayısının en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verir.

Ancak, Siyasi Partiler yasasının 101/d-1 maddesinde gösterilen durumlar dışında üyelikten kesin çıkarma cezası için üye tamsayısının çoğunluğunca karar verilmesi gereklidir.

Disiplin kuruluna verilen üyenin yazılı veya sözlü savunma verme hakkı vardır. Savunma için, disiplin kurul başkanlığınca, yazılı olarak üyenin başvuru belgesindeki ya da bilinen en son adresine savunmaya çağrı yazısı gönderilir. Bu yazıda, uygulanması istenen disiplin cezası ile bu cezaya neden olan eylemler açıkça belirtilir. Savunma için süre, savunmaya çağrı belgesinin ilgiliye tebliğinden itibaren 15 gündür. Ancak seçimlerde veya herkesin gözü önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre 7 gündür.

Disiplin kurulları, soruşturmaya konu olan söz, tutum ve davranışların sabit ve cezayı gerektirip gerektirmediğini belirlerken iddia, savunma ve delilleri değerlendirmede takdir hakkına sahiptir. İncelemelerini belge üzerinde yapabilecekleri gibi, tanıkların beyanına başvurabilirler.

Disiplin kurulları kararlarını en geç 2 ay içinde verirler. Ancak soruşturma nedeniyle ilgili tedbiren görevden alınmış ise bu süre 30 gündür. Bu süre içinde sonuçlandırılmayan işler için, gerekçeleri gösterilmek suretiyle Merkez Yürütme Kurulundan ek süre istenir. Ek süre 1 (bir) aydan fazla olamaz.

Disiplin Kurulları kararlarını verinceye kadar toplantılarını kapalı yapar ve çalışmalarını gizli yürütür. Disiplin kurullarının incelediği ya da kararlaştırdığı bir olayla ilgili olarak partinin hiçbir organ, kurul ve toplantılarında görüşme açılmaz, söz alınmaz, yayın yapılamaz ve her kademedeki parti kongresinde alınan kararlar ve verilen cezalarla ilgili olarak görüşme yapılamaz. Parti Meclisinin ilgilinin affı ile ilgili görüşmeleri bundan müstesnadır.

Merkez Disiplin Kurulunun kararları tüzükte aksine bir düzenleme bulunan hallerin dışında kesindir. Kesinleşen disiplin cezası, ilgili yönetim kurulunca aynen ve süresinde uygulanır.

Öğrenilmesinden itibaren 1 yıl içinde disiplin kuruluna verilmemiş suçlar hakkında disiplin işlemi uygulanamaz.

Yönetim kurulları ve bilgilerine, tanıklıklarına gerek duyulan üyeler, disiplin kurulunun isteklerine süresinde yanıt vermek, gereğini yapmak zorundadır.

Disiplin kurulları, ceza istemine neden olan eylem ile bağlıdır. Disiplin kurulunca verilen karar en geç 30 gün içinde ilgiliye tebliğ edilir ve ilgili parti birimlerine bildirilir.

İTİRAZLAR:

MADDE 97-

İl disiplin kurulunun verdiği kararlara karşı, il yönetim kurulu veya ilgili üye, kararın tebliğinden itibaren 10 günlük süre içinde Merkez Disiplin Kuruluna itiraz edebilir. Üyelere ait itiraz dilekçeleri il yönetim kuruluna verilir. İl disiplin kurulu kendi görüşünü de eklemek suretiyle dosyayı 10 günlük süre içinde Merkez Disiplin Kuruluna gönderir.

Karara il yönetim kurulu itiraz etmiş ise, itiraz yazısının bir örneğini 10 gün içinde ilgisine tebliğ eder.

İl disiplin kurulunca verilmiş kesin çıkarma cezaları, ilgili itiraz etmemiş olsa bile incelenmek ve karar verilmek üzere il disiplin kurulunca Merkez Disiplin Kuruluna gönderilir.

Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen üye, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden kurulun görev ve yetkisizliği ya da alınan kararın yasaya, parti tüzüğüne ya da ilgili yönetmeliğe aykırı olduğu savıyla yetkili Asliye Hukuk Mahkemesine, kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde itiraz edebilir. Mahkemenin vereceği karar kesindir.

Parti kurul ve organlarının kararlarına karşı yasalara ve tüzüğe uygun itiraz hakkı sınırlamaz ve itiraz suç sayılmaz.

DİSİPLİN KURULLARINA İLİŞKİN ORTAK İLKELER:

MADDE 98-

Disiplin kurulu üyeliğine aday olmak ve seçilmek için disiplin cezası almamış olmak gerekir.

Partinin disiplin kurulu üyeleri kongre ve TBMM üyeliği ile il genel ve belediye meclisi üyelikleri dışında partinin herhangi bir organında ya da kurulunda görev alamazlar ve partiden herhangi bir biçimde gelir sağlayamazlar.

Bir disiplin kurulunda görev alan bir kimse, başka bir disiplin kurulunda görev alamaz. Eşlerle ikinci dereceye kadar olan kan ve sıhrı hısımlar aynı disiplin kurulunda görev alamazlar.

Seçimler sırasında ve yayın yoluyla ya da açık toplantılarda işlenen parti suçlarının kovuşturulmasında inceleme süreleri yönetmelikle kısaltılabilir.

Disiplin kurulunda boşalma olduğunda yedekler sırasıyla çağırılır. Bu çağrıyı Merkez ve TBMM disiplin kurulları için Merkez Disiplin Kurulu Başkanı, il disiplin kurulları için il disiplin kurulu başkanı yapar. Yedeklerin çağırılmasından sonra bile üye sayısı üçte ikinin altına düşerse, ilgili birimin olağan kongresine kadar görev yapmak üzere yeni kurul, Merkez Yürütme Kurulunca seçilir. TBMM Grup Disiplin Kurulunda ise yeniden seçim yapılır.

MÜŞTEREK DİSİPLİN KURULU:

MADDE 99-

Müşterek Disiplin Kurulu, Merkez Disiplin Kurulu ile Grup Disiplin Kurulundan oluşur. Merkez Disiplin Kurulu başkanı aynı zamanda Müşterek Disiplin Kurulunun da başkanıdır. Merkez Disiplin Kurulu sekreteri bu kurulun sekreteridir.

Müşterek Disiplin Kurulunun kararları, Siyasi Partiler Yasasının 57. Maddesi saklı kalmak üzere kesindir.

DİSİPLİN KONUSUNDA TEDBİR KARARI:

MADDE 10-

Disiplin kurullarınca hakkında kesin ya da geçici çıkarma cezasını gerektirecek bir eylemden dolayı inceleme yapılan üye, kurulca gerekli görülmesi halinde önlem niteliğinde olmak üzere üyelik haklarını kullanmaktan yasaklanabilir, görevden uzaklaştırılabilir.

AF:

MADDE 101-

Kesinleşen disiplin cezalarını bağışlama yetkisi Parti Meclisidir. Parti Meclisi bu yetkisini ilgilinin başvurusu üzerine, cezayı isteyen kurulun da yazılı görüşünü alarak kullanır.

YÖNETMELİK:

MADDE 102-

Disiplin kovuşturmasına başlanması, savunma, disiplin kurullarının görev bölümü, toplanma ve çalışma yöntemleri, “Disiplin Yönetmeliği” ile düzenlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

DEFTERLER VE YAZIM İŞLERİ

MADDE 103-

Her kademedeki parti organları aşağıdaki zorunlu defterleri tutar.

a) Üye kayıt defteri; her ilçe örgütünde mahalle ve köy esasına göre tutulur.

b) Karar defteri; ilgili organın kararlarını tarih ve numara sırasıyla ihtiva eder. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır.

c) Gelen ve giden evrak kayıt defteri; gelen ve giden evrak tarih ve numara sırasıyla bu deftere kaydedilir. Gelen evrakın asılları ile gönderilen evrakın örnekleri bu tarih ve numaralar altında dosyalarda saklanır.

d) Gelir ve gider defteri; partinin gelirlerinin nereden sağlandığı ile giderlerinin hangi işler ve yerler için yapıldığı, belgeleri ile belgelenecek sıra ile bu deftere işlenir.

e) Demirbaş eşya defteri; örgüt birimlerindeki tüm eşyalar özellikle belirtilerek gün ve sıra sayısı esasına göre bu deftere yazılır.

Yukarıda (a) fıkrası dışındaki defterler ilgili seçim kurulu başkanlıklarına onaylatılarak kullanılır.

Partiye giriş işlemlerini gösteren üyelik beyannamelerinin birer örneği ilçe ve il yönetimlerinde, alfabetik sıra esasına göre tasnif edilmiş olarak ayrı bir dosyada saklanır.

Parti organ ve kurullarınca tutulmasında fayda görülen diğer defterler, bu defterlerin yazım esasları, çıkarılacak yönetmeliklerde gösterilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

GELİR KAYNAKLARI VE İLGİLİ HÜKÜMLER:

MADDE 104-

Parti gelirleri şunlardır:

a- Üyelerden alınan giriş ve aylık ödentileri: Partiye üye olan kişilerden bir defaya mahsus olmak üzere en az 50 TL, en çok Siyasi Partiler Yasasında belirlenen üst sınır oranında giriş ödentisi alınır.

Üye ödentisinin bir yıllık tutarı 360 TL'den az ve Siyasi Partiler Yasasında bağışlar için belirlenen üst sınır oranından fazla olamaz. Üye ödentisi üyelerin bağlı oldukları ilçe başkanlıklarına yapılır. Bu sınırlar içinde üyelik ödentisinin miktarını her yıl belirleme, azaltma ya da arttırmaya Merkez Yürütme Kurulu yetkilidir.

Partiye borçlu olduğu yıla ait aidatın tamamını veya bir kısmını ödemeyen parti üyesi hakkında, partiden geçici veya kesin çıkarmaya dair disiplin cezaları uygulanmaz. Ancak, üç ay üst üste ya da ait olduğu yıl içinde dört aylık ödentisini yapılacak yazılı tebligata rağmen 1 ay içinde ödemeyen üyeler, üyelik haklarını kullanamazlar. Bu haklarını kullanabilmeleri borçlarını ödemelerine veya MYK yahut Parti Meclisinin vereceği karara bağlıdır.

b- Parti milletvekillerinden alınacak ödentiler: TBMM parti grubu kararı ile belirlenecek olan milletvekili ödentisinin yıllık tutarı milletvekilinin aylık net maaşını geçemez.

c- Adaylık için başvuranlardan alınacak özel ödentiler: Bu ödentinin miktarı, Merkez Yürütme Kurulunca adayların sosyal ve ekonomik durumları da göz önünde tutularak belirlenir. Adaylık başvurusunda kadınlara olumlu ayırmacılık uygulanır.

d- Parti, bayrağı, flaması, rozet ve benzeri rumuzların satışından elde edilecek gelirler.

e- Parti yayınlarından sağlanacak gelirler.

f- Üye kimlik kartlarının ve parti defter, makbuz ve kağıtlarının sağlanması karşılığında alınacak paralar.

g- Partice düzenlenen kültür ve sanat etkinlikleri ile gece, yemek ve kermes gibi etkinliklerden elde edilecek gelirler.

h- Parti mal varlığının Siyasi Partiler Yasasına uygun şekilde kullanılması ve işletilmesinden elde edilen gelirler.

ı-Bağışlar:14.08.1999tarhinde yürürlüğügiren4445sayılıyasanın7. maddesinin2. Fıkrası ile değıştirilen siyasi Partiler Yasasının 66. maddesinde belirlenen miktarı aşmayacak. Bağış alınırken kimseye aşırı yük olunamaz.

j- Partili belediye başkanları, belediye ve il genel meclisi üyelerinin ödentileri. Bunlardan alınacak aylık ödentinin sınırı(b) fıkrasındaki esasa göre belirlenir.

k- Devlet yardımı ve Siyasi Partiler Yasasının 110. maddesi uyarınca partiye intikal edecek mallar, hak ve alacaklar.

Bu gelirlerin tümü partinin hangi birimince tahsil edilmiş olursa olsun, Parti tüzelkişiliğindir. (d), (e)ve(f) bentlerinde gösterilen satış bedelleri, Merkez Yürütme Kurulunun kararı ile belirlenir.

Gelirler, Merkez Yürütme Kurulunca bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Bu makbuzlara ilişkin kayıtlar, Genel Sayman nezdinde tutulur. Parti örgütü aldığı ve kullandığı makbuzlardan dolayı Merkez Yürütme Kuruluna karşı sorumludur.

SORUMLULUK VE HARCAMA:

MADDE 105-

Yapılacak giderler, sözleşmeler ve girişilecek yükümlölükler; genel merkezde parti tüzel kişiliğı adına, illerde il yönetim kurulu adına, ilçelerde ilçe yönetim kurulu adına yetkili kılınan kişi veya kurulca yapılır.

Yapılan harcamalar partinin amaçlarına aykırı olamaz.

Giderlere ait belgeler, özel kanunlarında gösterilen daha uzun süreye ilişkin hükümler saklı kalmak üzere, kesin hesabın Anayasa Mahkemesinin ilk inceleme kararının partiye bildirilme tarihinden itibaren beş yıl süre boyunca saklanır.

Parti örgütleri bağı bulunduğı üst kademeye, gelir ve giderleri hakkında 6 aydan çok olmamak üzere, yönetmelikte belirlenen sürede hesap vermekle yükümlüdürler.

İl ve ilçe yönetim kurullarının sözleşme yapması ve yükümlölük altına girmesi Merkez Yürütme Kurulunun iznine bağıdır. İzin alınmadan yapılan bağış ve yükümlölüklerden parti tüzel kişiliğı sorumlu tutulamaz; Genel Başkan, Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu ya da bu kurulların üyelerine ve parti tüzelkişiliğine karşı kovuşturma yapılamaz, dava açılmaz.

BORÇ VERME YASAĞI:

MADDE 106-

Parti tarafından üyelere, gerçek ve tüzel kişilere hiçbir biçimde borç verilemez.

BÜTÇE VE KESİN HESAP:

MADDE 107-

İl yönetim kurulu, bağı ilçeleri de kapsamak üzere gelir gider tahminlerini ayrı ayrı gösteren yıllık bütçeyi hazırlar ve her yılın ekim ayı sonuna kadar Genel Saymana gönderir.

Bu bütçeler ile aynı süre içinde genel merkez bütçesi en geç aralık ayı sonuna kadar Parti Meclisince incelenir ve karara bağılanır.

İlçeleri de kapsamak üzere il yönetim kurulları ve genel merkez her yılın nisan ayının sonuna kadar, bir önceki yıla uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlar. Bu hesaplar Parti Meclisince incelenir ve onaylanır.

Genel Başkan, karara bağılanarak birleştirilmiş bulunan kesin hesapların bir örneğini Haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir.

Parti hesapları, bilanço hesabına göre düzenlenir.

İL VE İLÇE ÖRGÜTLERİNE GENEL MERKEZ YARDIMI:

MADDE 108-

Yasal hazine yardımının %20'si il örgütlerine dağıtılır. Bu dağıtmada; illerin son genel seçiminde aldıkları oy, üye sayısı ve il nüfusu gibi ölçüler esas alınır. İl başkanlıkları, aynı ölçülerde ilçe ve belde örgütlerine de pay verir.

KADIN VE GENÇLİK MECLİSLERİNE GELİR AKTARIMI:

MADDE 109-

Yasal hazine yardımı dahil olmak üzere, belde, ilçe, il ya da genel merkez düzeyinde elde edilen gelirlerin %15'i kadın meclislerine ve %15'i gençlik meclislerine aktarılır. Aktarım, geliri elde eden temel örgüt birimince eş değer meclis birimine aktarılır.

YÖNETMELİK:

MADDE 110-

Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine, gelir-gider defterlerinin tutulmasına, parti bütçe ve kesin hesaplarının düzenlenmesine ilişkin kurallar ile bu konulardaki yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları "Mali İşler Yönetmeliği" ile düzenlenir.

ONUNCU BÖLÜM DEĞİŞİK HÜKÜMLER

PROGRAM VE TÜZÜĞÜ DEĞİŞTİRME:

MADDE 111-

Partinin program ve tüzüğünde değişiklik yapma yetkisi olağan veya olağanüstü büyük kongrenindir. Değiştirme önerileri, Genel Başkan, Merkez Yürütme Kurulu, Parti Meclisi ya da Büyük Kongre üyelerinin en az 1/5'i tarafından yazılı teklifi üzerine yapılır.

Tüzük değişikliği mevcut yönetimin yarısından 1 (bir) fazlasının oyu ile gerçekleştirilir.

YÖNETMELİKLER:

MADDE 112-

Tüzük uygulamaları ile ilgili yönetmelikler, Parti Meclisi tarafından hazırlanıp karar altına alınarak yürürlüğe girer. Merkez Yürütme Kurulunun hazırladığı yönetmelikler de aynı şekilde Parti Meclisinin onayına sunulur.

TBMM grup iç yönetmeliği, grup yönetim kurulunca hazırlanır. Grup genel kurulunun onayı ile yürürlüğe girer.

Yönetmeliklerde Yürürlük tarihleri belirlenir.

Tüzüğün öngördüğü yönetmelikler ilk olağan kongreden sonra en geç üç ay içinde hazırlanır.

